

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

ПОЛІЦЕЙСЬКА ДЕОНТОЛОГІЯ

*Методичні рекомендації для самостійної
та індивідуальної роботи*

**(для здобувачів вищої освіти факультету підготовки фахівців
для органів кримінальної поліції, факультету підготовки
фахівців для підрозділів превентивної діяльності
та слухачів ННІ ЗНПК)**

Дніпро – 2022

УДК 159.99+174+340.114.5+351.74
П 50

*Схвалено Науково-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
протокол № 8 від 21. 04.2022 р.*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Сергій ПЕРЕПЬОЛКІН, завідувач кафедри міжнародного права ННІ права та міжнародно-правових відносин Університету митної справи та фінансів, доктор юридичних наук, доцент;

Валентин БІДНЯК, старший оперуповноважений УСР в Дніпропетровській області ДСР НП України, кандидат юридичних наук, підполковник поліції.

П 50 **Поліцейська деонтологія**: метод. рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи (для здоб. вищ. освіти факультету підготовки фахівців для органів кримінальної поліції, факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності та слухачів ННІ ЗНПК). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 86 с.

УКЛАДАЧІ:

Боняк В. О., завідувач кафедри теорії та історії держави і права факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Саксонов В. Б., доцент кафедри теорії та історії держави і права факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Селіхов Д. А., професор кафедри теорії та історії держави і права факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Завгородня Ю. С., доцент кафедри теорії та історії держави і права факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Жеглінська Т. О., старший викладач кафедри теорії та історії держави і права факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

Олійник Ю. В., викладач кафедри теорії та історії держави і права факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

Викладено методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Поліцейська деонтологія».

Для здобувачів вищої освіти та викладачів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
ОСНОВНА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	10
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІЗНАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІЦЕЙСЬКА ДЕОНТОЛОГІЯ».....	14
ТЕМА 2. МІЖНАРОДНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ДЕОНТОЛОГІЧНІ СТАНДАРТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ.....	21
ТЕМА 3. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА, МОРАЛЬНА КУЛЬТУРА ТА СЛУЖБОВИЙ ЕТИКЕТ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО.....	36
ТЕМА 4. ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО.....	42
ТЕМА 5. ПСИХОЛОГІЧНА ТА КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО. ЕФЕКТИВНА КОМУНІКАЦІЯ.....	51
ТЕМА 6. ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ І ПРАВОВА КУЛЬТУРА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО.....	66
ТЕМА 7. ЮРИДИЧНА ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ. ПРОФЕСІОГРАМИ ОКРЕМИХ ЮРИДИЧНИХ ПРОФЕСІЙ ТА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО.....	70

ВСТУП

Розбудови незалежної Української держави як демократичної, соціальної і правової ставить нагальні та своєчасні завдання із підготовки таких співробітників Національної поліції України, які б фахово, на високому рівні охороняли та захищали права, свободи й інтереси громадян, їх честь і гідність, утверджували ідеали справедливості, гуманізму й милосердя, служили еталоном виконання свого професійного обов'язку правоохоронця.

Навчальна дисципліна «Поліцейська деонтологія», як нормативна базова дисципліна, відіграє важливу роль при підготовці фахівців за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», покликана надати здобувачам вищої освіти широкий діапазон світоглядних уявлень із вищезазначених питань, розкривають: 1) становлення та розвиток інституту міжнародного захисту прав людини на універсальному і

Метою вивчення навчальної дисципліни «Поліцейська деонтологія» є надання систематизованого матеріалу для набуття здобувачами вищої освіти знань щодо культури поведінки між співробітниками Національної поліції України, іншими правоохоронцями та з громадянами, які звертаються за допомогою, на засадах фахової етики.

Згідно з освітньою програмою, здобувачі вищої освіти повинні здобути наступні компетенції, визначені освітньою програмою, а саме такі загальні компетентності:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- усвідомлення рівних можливостей та тендерних проблем;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації, приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- усвідомлювати функції держави та правові основи правоохоронної діяльності;
- здатність організовувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності;
- професійно оперувати категоріально понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності;
- критично та системно аналізувати правові явища і застосувати набуті знання та навички у професійній діяльності;

- самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел;
- забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми;
- ефективно забезпечувати публічну безпеку та порядку;
- ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтовувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин;
- систематизувати закономірності злочинності, визначати особу злочинця, причини і умови злочинності та її окремих у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю;
- на алгоритмічному рівні розв'язувати типові задачі, що виникають під час забезпечення публічної безпеки і порядку, профілактики правопорушень серед неповнолітніх та дітей та відносно них, в тому числі шляхом проведення негласних слідчих (розшукових дій);
- знаходити шляхи розв'язання нетипових задач, що виникають під час забезпечення публічної безпеки і порядку, спілкування з громадянами і правопорушниками, з дітьми та їх представниками та ін.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни. «Поліцейська деонтологія» тісно пов'язана з такими навчальними дисциплінами як «Теорія держави і права», «Конституційне право», «Українська мова професійного спрямування», які формують уявлення про державу і право, повагу до людини, її гідності та прав, а також допомагають зрозуміти такі фундаментальні категорії як «вимоги», «закон», «обов'язок», «право» тощо, що передбачає їх одночасне вивчення протягом першого року навчання.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Поліцейська деонтологія» згідно з вимогами освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

- природу етичних стандартів, основні етичні правила поведінки;
- правові засади функціонування держави, основи законодавства України; системи забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку; основи діяльності сучасних європейських правоохоронних інститутів в умовах інтеграційних процесів;
- процеси координації діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також здійснювати комунікації з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на правопорушення;
- зміст і значення деонтологічних вимог до поліцейського та його діяльності; основні категорії деонтології і професійної етики; форми прояву професійної деформації;

- особливості моральної, естетичної, психологічної культури працівника Національної поліції; національні та міжнародні стандарти професійної діяльності поліції на фундаментальному рівні;

вміти:

- застосовувати базові знання формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки;

- розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами усно і письмово у соціальній і професійній сферах;

- розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності;

- фахово здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні правопорушення, адміністративні правопорушення та події;

- здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин;

- виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки;

- адаптуватися і ефективно діяти за звичних умов правоохоронної діяльності та за умов ускладнення оперативної обстановки;

- вміти розуміти відповідні вимоги законодавства, фахово та грамотно оформлювати процесуальні та інші службові документи;

- здійснювати превентивні та примусові поліцейські заходи, а також кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень;

- шукати та аналізувати новітню інформацію у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищувати професійну майстерність, вивчати та використовувати передовий досвід у сфері правоохоронної діяльності;

- працювати як автономно, так і в команді, виконуючи посадові обов'язки та під час розв'язання складних спеціалізованих задач правоохоронної діяльності;

- уникати конфліктів, сприяти підтриманню позитивному психологічному мікроклімату в колективі;

- використовувати основні методи та засоби забезпечення правопорядку в державі, дотримуватись прав і свобод людини і громадянина;

- вміти оцінювати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток обстановки, дій правопорушників та противник, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень;

- аналізувати особисту професійну діяльність з погляду деонтологічних вимог; організувати відповідно до деонтологічних вимог спілкування в оволодіти соціально-психологічними компетентностями (Soft Skills):

- 1) мотивації успіху;
- 2) усвідомлення життєвих цінностей;
- 3) критичного і творчого мислення та ін..

Пропоноване навчально-методичне видання відповідає Робочій програмі навчальної дисципліни «Поліцейська деонтологія» та враховує, що самостійна та індивідуальна робота здобувачів вищої освіти:

- планується та виконується за завданнями і при методичному керівництві науково-педагогічного працівника, але без його безпосередньої участі (викладач лише організовує та спрямовує пізнавальну діяльність здобувачів);

- є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у поза навчальний час. Такі види діяльності все більше стають необхідною потребою підготовки висококваліфікованих співробітників Національної поліції України.

Тобто, навчання майбутніх правоохоронців у закладі вищої освіти має орієнтуватися на формування не тільки здійснення репродуктивної виконавської діяльності, але й насамперед на можливості здійснення самостійної роботи з оволодіння певною сумою знань і вмінь.

Індивідуальна робота Здобувача може бути і аудиторною самостійною роботою за індивідуальними завданнями під керівництвом науково-педагогічного співробітника, під час виконання якої Здобувач може отримати методичну допомогу у вигляді консультацій щодо виконання цієї роботи, і позааудиторною – шляхом самостійного вивчення окремих питань навчальної дисципліни (виконання тестових та творчих завдань, аудиторне прослуховування, тощо), використовуючи можливості друкованих та Інтернет джерел, комп'ютерної техніки і т. ін..

Такий підхід до самостійної та індивідуальної роботи Здобувачів з навчальної дисципліни «Поліцейська деонтологія» спрямований на забезпечення:

- послідовного та системного засвоєння навчального матеріалу з дисципліни;
- формування самостійності, як риси характеру, при оволодінні та здобутті знань;
- послідовне вироблення навичок майбутньої ефективної самостійної професійної діяльності та здатностей до творчої праці;
- володіння засобами обробки інформації.

До основних функцій самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Поліцейська деонтологія» відносяться:

- **гносеологічна (пізнавальна)** – вирізняється здобуттям систематизованих знань з дисципліни;

- **самоосвітня функція** – формування вмінь та навичок із самостійного отримання знань з навчальної дисципліни;

- **прогностична** – вироблення вмінь здобувачів вищої освіти своєчасно передбачати й оцінювати саме виконання завдання та його можливий результат;

- **коригуюча функція** – формування вмінь вчасно коректувати свою діяльність;

- **виховна** – формування волі та самостійності як риси характеру.

Основними принципами організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти є:

- **принцип індивідуалізації навчання** – врахування науково-педагогічним працівником індивідуальних психологічних особливостей здобувача при здійсненні педагогічного забезпечення самостійної роботи;

- **принцип інтерактивності** – забезпечення обміном інформацією з викладачем та іншими Здобувачами;

- **принцип регламентації навчання** – вимагає вибору стратегії навчання і планування організації самостійної та індивідуальної роботи Здобувача;

- **принцип опори на базові знання та вміння** – передбачає врахування як раніше здобутих знань і вмінь, так і позитивних якостей особистості Здобувача; наявних його мінімальних навичок самостійної роботи (з письмовими, друкованими та Інтернет джерелами), вміння раціонально розподіляти та використовувати свій час для виконання самостійної та індивідуальної роботи;

- **принцип опереджувального навчання** – вимагає спрямованості самостійної та індивідуальної роботи на активізацію і розвиток розумової діяльності Здобувача, формування у нього здатності самостійно вивчати новий матеріал, правильно вирішувати дидактичні вирішувати завдання, здобувати знання з цієї дисципліни у співпраці з іншими Здобувачами;

- **принцип наочності** – передбачає надання інформації в доступному вигляді;

- **принцип зворотного зв'язку** – забезпечує обговорення та корегування проблемних навчальних питань;

- **принцип науковості** – сприяє вирішенню поставлених завдань на сучасному рівні наукових знань;

- **принцип зв'язку теорії з практикою та ін.**

Контроль за здійсненням самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти з боку науково-педагогічного працівника зводиться до перевірки та оцінювання:

- підготовлених мультимедійних презентацій;

- правильності складених схем;

- рефератів та творчих завдань (доповідей, анотацій, есе та ін.);

- правильності відповідей на тестові завдання до кожної із тем;

- самостійності та правильності виконання практичних завдань;

- словникової роботи;

- перевірку конспектів лекцій, семінарських та практичних занять.

Виконання самостійних та індивідуальних завдань з навчальної дисципліни «Поліцейська деонтологія» сприятимуть отриманню здобувачами вищої освіти фундаментальних знань з навчального курсу, підвищенню рівня психологічної культури, правосвідомості, що в подальшому позитивно позначитися на їх службовій діяльності в підрозділах Національної поліції України.

Ці методичні рекомендації розраховані на здобувачів вищої освіти факультету підготовки фахівців для органів кримінальної поліції, факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності та слухачів ННІ ЗНПК Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітній ступінь: бакалавр Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність

Освітній ступінь **бакалавр**

Спеціальність: **262 «Правоохоронна діяльність»**

на **2022/2023** навчальний рік

Форма навчання ДЕННА

Обсяг **3** кредити ЄКТС (**90** годин)

Факультети: ФПФППД, ФПФПКП

Курс **1** Групи: **КП-231-235, ПД-231-233, СР-231-232**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота	
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття		
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Теоретико-методологічні засади пізнання навчальної дисципліни «Поліцейська деонтологія».	12	4	2	2		8	
2	Міжнародні та національні стандарти професійної діяльності поліції.	12	4	2	2		8	
3	Професійна етика, моральна культура та службовий етикет поліцейського.	14	6	2	4		8	
4	Естетична культура поліцейського.	12	4	2	2		8	
5	Психологічна та комунікативна культура поліцейського. Ефективна комунікація.	12	4	2	2		8	
6	Правова свідомість і правова культура поліцейського.	12	4	2	2		8	
7	Юридична практична діяльність. Професіограми окремих юридичних професій та поліцейського.	16	4	-	4		12	
	Разом за семестр	90	30	12	18		60	
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>						

ОСНОВНА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Правові акти:

1. Конституція України. Закон України станом на 20.06.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочинів та зловживання владою від 29 листопада 1985 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_114.
3. Декларація про захист усіх осіб від насильницького зникнення. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 18 грудня 1992 р. № 47/33. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_225.
4. Декларація про поліцію від 8 травня 1979 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/994_803.
5. Європейський кодекс поліцейської етики від 19 вересня 2001 р. URL: <http://polis.osce.org/library/f/2687/1492/CoE>.
6. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
7. Керівні принципи, щодо ролі осіб, які здійснюють судове переслідування від 27 серпня 7 вересня 1990 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_859.
8. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку від 17 грудня 1979 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282.
9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_004.
10. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання від 10 грудня 1984 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085.
11. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_043.
12. Основні принципи застосування сили і вогнепальної зброї посадовими особами щодо підтримання правопорядку від 27 серпня – 7 вересня 1990 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_334.
13. Основні принципи поводження з в'язнями. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 р. №45/111 URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_230.
14. Дисциплінарний статут Національної поліції України. Затверджений Законом України від 15 березня 2018 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19>.
15. Про запобігання корупції. Закон України від 14 жовтня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
16. Про Національну поліцію. Закон України від 2 липня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
17. Положення про Національну поліцію: Постанова КМУ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>.

18. Наказ МВС України від 06.02.2019 № 88 «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-19>.

19. Наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179 «Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16>.

20. Наказ Міністерства освіти і науки України від 21 червня 2018 року № 669 Про затвердження стандарту професійної (професійно-технічної) освіти з робітничої професії «Поліцейський». URL: <http://search.ligazakon.ua/doc2.nsf/link1/MUS30304.html>.

21. Правила етичної поведінки поліцейських. Затвержені наказом МВС України №1179 від 9 листопада 2016 р. Офіційний вісник України. 2017. № 2. Ст. 522.

Підручники:

1. Юридична деонтологія: підручник / Погребняк С. П. та ін.; за заг. ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2014. 248 с.

2. Бандурка О.М., Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. Харків. Вид-во НУВС, 2002. 336 с.

3. Біленчук П. Д., Сливка С. С. Правова деонтологія / За ред. акад. П. Д. Біленчука. Київ: АТІКА, 1999. 320 с.

4. Юридична деонтологія : Підручник / С. С. Сливка. Київ: Атіка; Харків: Право, 2015. 296 с.

5. Сливка С. С. Юридична деонтологія. Підручник. Київ: Атіка, 2001. 304 с.

6. Цільмак О. М., Яковенко С.І. Професійно-психологічна підготовка працівників підрозділів громадської безпеки. [Текст]: підручник. О.М. Цільмак, С.І. Яковенко. – Одеса: ОДУВС, 2012. 140 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Банчук О. А., Москаленко О. М. Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство: навчальний посібник. Київ, 2013. 588 с.

2. Ведерніков Ю. А., Кульбач С. О., Кучук А. М. Юридична деонтологія : навч. посіб. Дніпропетровськ: Свідлер А. Л., 2011. 206 с.

3. Гусарєв С. Д., Тихомиров О. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) : навч. посіб. Вид 3-тє, переробл. і допов. Київ: Знання, 2015. 495 с.

4. Гапотій В. Д., Мінкова О. Г. Юридична деонтологія: навч. посіб., Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2018. 146 с.

5. Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності : навч. посібник. –2-е вид. перероб. і доп. / Кол. авт.; за ред. д.ю.н., доц. В.О. Боняк. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2018. 260 с.

6. Кацавець Р. С. Юридична деонтологія. Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2016. 126 с.
7. Кирич Р.С. Юридическая деонтология. Часть 1. Профессия юриста: опорные конспекты. Днепропетровск: НГА Украины. 1998. 72 с.
8. Крашеніннікова Т. В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції: Навчальний посібник. Дніпро: Адверта, 2017. 107 с.
9. Молдован А. В, Добкіна К. Р., Ключева Є. М. Юридична деонтологія. Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2015. 224 с
10. Пендюра М. М., Старицька О. О. Поліцейська деонтологія : навч. посіб. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 276 с.
11. Поліцейська деонтологія: навчальний посібник / за заг. ред. В. Я. Марковського. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 316 с.
12. Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2006. 416 с.
13. Основи медичної психології]: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рів. акред. та лік.-інтерн. Ждан В.М., Скрипніков А.М., Животовська Л.В. та ін. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2014. 255 с.
14. Пам'ятка працівника Національної поліції України : Інформаційно-довідкові матеріали з питань професійного спілкування поліцейських / [уклад.: Клименко І. В., Швець Д. В., Євдокімова О. О., Посохова Я. С.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 52 с.
15. Поліцейська деонтологія: навчальний посібник / за заг. ред. В. Я. Марковського. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 316 с.
16. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. / [О. О. Євдокімова, І. В. Жданова, Д. В. Швець та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків, нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.
17. Юридична деонтологія і професійна етика та логіка для юристів: навчально-методичний практикум для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки Правознавство / А. В. Грубінко; В. М. Кравчук. Тернопіль, 2016. 109 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Бігун В. С. Добросесність як принцип правосуддя: постановка проблеми та сучасний дискурс *Часопис Київського університету права*. 2018/2. С. 29-33 .
2. Бігун В. С. Юридична професія та освіта. Досвід США у порівняльній перспективі : монографія. Київ: Юстиніан, 2006. 272 с
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2002. с. 1001
4. Ушаков Д. Н. Большой толковый словарь современного русского языка. М. : Альта-Принт, 2005. Т. VIII. с. 828.
5. Гіда Є. О. Деонтологічні засади забезпечення прав і свобод людини і громадянина працівниками міліції у сфері правопорядку: монографія. Київ : ФОП О.С. Ліпкан, 2011. 416 с.

6. Гіда Є. О. Деонтологічні основи правоохоронної діяльності міліції України : навч. посіб. Київ : ФОП О.С. Ліпкан, 2011. 120 с.

7. Гіда Є. О. Деонтологічні засади діяльності поліції та їх закріплення у міжнародно-правових документах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2014. Вип. 25. С. 20-23.

8. Кучук А. М. Права людини: соціокультурний і деонтологічний аспекти. *Práva a slobody človeka a občana: mechanizmus ich implementácie a ochrany rôznych oblastiach práva: Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie (19-20 septembra 2014, Bratislava, Slovenská republika).* Bratislava, 2014. P.68–70.

9. Кревська О. О. Мотиваційні чинники професійної самоефективності особистості. дисертація 19.00.01 – загальна психологія, історія психології 053 – психологія на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук. ЛУЦЬК 2018. 213 с.

10. Лазуренко О. О. Емоційність як особливий психологічний феномен і предмет сучасних досліджень. URL: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v6/i9/25.pdf>.

11. Лошицький М. В. Нормативно-правове регулювання поліцейської діяльності в Україні. *Підготовка кадрів міліції (поліції): історія та сучасність:* матеріали міжвузів. наук.-теорет. конф. Київ : НАВС, 2011. С. 164-167.

12. Маськовіта М. М. Деонтологічні кодекси як морально-правова основа підвищення ефективності реалізації присяги. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки.* 2016. № 837. С. 287-291. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_837_48.

13. Проневич О. С. Імплементация Європейських деонтологічних стандартів професійної діяльності поліцейських у вітчизняне законодавство: до постановки проблеми. *Вісник Харків. нац. ун-ту внутр. справ.* 2018. 75(4), с. 102–110. URL: <http://visnyk.univd.edu.ua/index.php/VNUAF/article/view/115>.

14. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. праць / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, каф. спец. фіз. підготовки ф-ту №2.: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2018. 246 с. URL: <http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream>.

15. Кущенко В. О, Комзюк М. А, Іншеков М. В. Проблеми та перспективи розвитку системи професійного відбору майбутніх поліцейських. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України :* матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Харків. 2018. С. 41-43. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3802/8.pdf?sequence=1>.

Інтернет-ресурси:

1. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.

2. Веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua/>.

3. Веб-сайт Асоціації українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів. URL: <http://umdpl.info/>

4. Веб-сайт Міністерства внутрішніх справ. URL : <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index>.

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІЗНАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІЦЕЙСЬКА ДЕОНТОЛОГІЯ»

I. Підготувати мультимедійні презентації на запропоновані теми:

1. Історичні передумови виникнення поліцейської деонтології
2. Співвідношення поліцейської деонтології з юридичними та іншими суспільними науками.
3. Поліцейська деонтологія як навчальна дисципліна
4. Предмет та завдання поліцейської деонтології
5. Роль поліцейської деонтології в системі гуманітарних наук.
6. Соціальне значення юридичних деонтологічних знань.
7. Особливості професії юриста.

II. Скласти схеми:

1. Місце поліцейської деонтології серед інших соціальних і юридичних наук
2. Система юридичних наук
3. Співвідношення поліцейської деонтології із суспільно-правовими науками
4. Структура навчального курсу «Поліцейська деонтологія»
5. Система юридичної діяльності
6. Суб'єкти та об'єкти юридичної діяльності
7. Засоби юридичної діяльності
8. Форми здійснення юридичної діяльності
9. Методи здійснення юридичної діяльності
10. Функції юридичної діяльності

III. Теми рефератів:

1. Історичний аспект становлення системи деонтологічних знань.
2. Мета, завдання, значення, структура поліцейської деонтології як навчальної дисципліни.
3. Соціальне значення юридичних деонтологічних знань.
4. Основний зміст поліцейської деонтології.
5. Роль поліцейської деонтології в системі гуманітарних наук.
6. Взаємозв'язок поліцейської деонтології та професійної етики.

IV. Творче завдання (підібрати літературу на запропоновані теми, підготувати анотацію на обране джерело, написати есе):

1. Сучасні підходи до викладання курсу «Поліцейська деонтологія»
2. Сучасні тенденції розвитку поліцейської деонтології
3. Механізми формування фахового кодексу юриста
4. Методологія юридичної деонтології та її основні принципи
5. Охарактеризуйте власні принципи юридичної деонтології: нормативність, самостійність, індивідуальність, неповторність, нестандартність, миттєвість, непередбачуваність, своєчасність, практичність, конкретність.

V. Вирішити тестові завдання:

1. Хто вперше вжив науковий термін «деонтологія» у системі етичних знань?

- а) І. Бентам;
- б) С. Алексєєв;
- в) Т. Парацельс;
- г) В. Горшенєв.

2. Де був створений перший юридичний факультет в Європі?

- а) В університеті м. Оксфорд (Велика Британія);
- б) В університеті м. Кіль (Німеччина);
- в) В університеті м. Болонья (Італія);
- г) В університеті м. Кембридж (Велика Британія).

3. Як називається добре підготовлений спеціаліст конкретної справи?

- а) Експерт;
- б) Майстер;
- в) Фахівець;
- г) Професіонал.

4. Як називається нормативний документ, у якому формулюються вимоги до професійних якостей, знань і умінь юриста?

- а) Професіограма юриста;
- б) Кваліфікаційна характеристика юриста;
- в) Освітньо-кваліфікаційна характеристика;
- г) Посадова інструкція.

5. На якому підході ґрунтується методика викладання курсу «Поліцейська деонтологія»?

- а) Аксіологічному;
- б) Системному;
- в) Діяльному;
- г) Синергетичному.

6. Хто вважається засновником науки юридична деонтологія?

- а) В. Нерсєянц;
- б) С. Сливка;
- в) С. Алексєєв;
- г) В. Горшенєв.

7. Хто є автором праці «Деонтологія, або Наука про мораль»?

- а) Ж.-Ж. Руссо;
- б) І. Бентам;
- в) Дж. Локк;
- г) У. Батлер.

8. Як називався спеціальний курс, що викладався у 70-ті роки в юридичних навчальних закладах, мета якого полягала у підготовці студентів до включення їх у процес навчання та інформуванні про майбутню професійну діяльність?

- а) «Юридична деонтологія»;
- б) «Вступ до юридичної спеціальності»;
- в) «Римське приватне право»;
- г) «Теорія держави і права».

9. Що розуміється під юридичною деонтологією?

- а) Галузь права;
- б) Інститут права;
- в) Самостійна юридична наука;
- г) Галузь юридичної науки.

10. Що є предметом юридичної деонтології?

- а) Система філософсько-етичних знань у професійній діяльності юристів;
- б) Загальні моральні принципи, особливі вимоги та своєрідний етикет – правила ввічливості, такту, культура поведінки;
- в) Юридична теорія, юридична практика та система моральних вимог, що становлять етикет професійної діяльності юристів;
- г) Мораль і професійна культура юриста.

11. Що означає термін «деонтологія» у перекладі з грецької мови?

- а) Наука про життєдіяльність людини;
- б) Проблеми обов'язку людини;
- в) Наука про належне;
- г) Моральні цінності.

12. В якій державі і в який час виник термін «юриспруденція»?

- а) У Вавилоні в XVIII- XVII ст. до н.е.;
- б) У Стародавньому Римі наприкінці IV-початку III ст. до н.е.;
- в) У Стародавній Греції наприкінці II-початку III ст. до н.е.;
- г) У Стародавньому Єгипті на межі XVIII-XIX ст. до н.е.

13. Чим зумовлена специфіка юридичної діяльності?

- а) Ознаками та структурою;
- б) Метою;
- в) Характером;
- г) Формами здійснення.

14. Що передбачає завершальний етап вивчення курсу «Поліцейська деонтологія»?

- а) Ознайомлення із особливостями роботи за окремими спеціальностями в межах юридичної професії;
- б) Дослідження питань змісту та об'єктів впливу юридичної діяльності;
- в) Висвітлення нормативної основи здійснення професійної діяльності юристів;
- г) Вивчення особи юриста, його особистих якостей крізь призму певних напрямів професійної діяльності.

15. Яким документом затверджено Класифікатор професій ДК 003:2010?

- а) Наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2013 № 665;
- б) Наказом Міністерства соціальної політики України від 31.05.2017 № 918;
- в) Постановою Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 № 963;
- г) Наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327.

16. Що відноситься до завдань поліцейської деонтології?

- а) Висвітлення питань моралі та моральної культури юристів;
- б) Дослідження питання співвідношення права і моралі, етики юристів;
- в) Висвітлення соціального призначення юристів як особливої професійної групи;
- г) Ознайомлення студентів з функціонуванням системи юридичної освіти в Україні.

17. Що слід розуміти під поліцейською деонтологією як навчальною дисципліною?

- а) Систему загальних наукових знань про юридичну науку та юридичну практику;
- б) Сукупність знань про систему морально-правових принципів поведінки юриста;
- в) Вчення про ідеальну взаємодію індивідів з соціумом та навколишнім середовищем;
- г) Учення про мораль, духовність та їх роль у суспільстві.

18. У якому році Генеральна Асамблея ООН прийняла Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку?

- а) 1949;
- б) 1979;
- в) 1982;
- г) 1991.

19. Яка богиня згідно з грецькою міфологією є символом правосуддя, справедливості та законпорядку?

- а) Афіна;
- б) Юнона;
- в) Феміда;
- г) Юстиція.

20. Що слід розуміти під зміцненням світоглядної та громадянської позиції майбутніх правозахисників?

- а) Соціальне значення поліцейської деонтології;
- б) Мету поліцейської деонтології;
- в) Завдання поліцейської деонтології;
- г) Роль поліцейської деонтології.

VI. Виконати практичні завдання:

Завдання 1

Сформувати перелік міжнародно-правових документів про деонтологічні стандарти юридичної професії.

Завдання 2

Підготувати бібліографічну довідку про відомого юриста античного світу (обсяг тексту – до двох сторінок формату А4).

Завдання 3

Проаналізувати та письмово пояснити сутність висловів: «Незнання закону не звільняє від відповідальності. А от знання нерідко звільняє» (С. Лец); «Свобода полягає у тому, щоб залежати тільки від законів» (Вольтер).

Завдання 4

Обґрунтуйте думку, що предмет юридичної деонтології умовно можна представити такою залежністю: «філософія – право – почуттєва норма – професійна дія».

Завдання 5

Продовжте думку: Горшенев В.М. зробив спробу узагальнити всю інформацію про кваліфікаційну характеристику юриста, розглянути професію юриста за кількома аспектами:

- а) ...
- б) ...
- в) ...

Завдання 6

Громадянин Іваненко під час поїздки у громадському транспорті загубив портмоне з особистими документами, яке знайшов студент-першокурсник юридичного факультету Шевчук. Оглянувши вміст портмоне і знайшовши візитку власника, Шевчук вирішив зателефонувати власнику портмоне і за пристойну винагороду віддати документи. Іваненко, обурений вимогою великої винагороди за знахідку, вирішив провчити Шевчука. Під час зустрічі він як винагороду за повернуті документи приніс психологічну книгу «Як знаходити друзів» і хотів вручити Шевчуку, але останній відмовився від неї і продовжував вимагати грошову винагороду.

Проаналізуйте ситуацію, яка склалася з правової точки зору, спробуйте знайти юридично оптимальний для сторін вихід з ситуації.

Завдання 7

Житель передмістя і власник невеличкої ділянки землі, громадянин Петренко, виростив фруктовий садок, який давав гарний врожай. Ділянка межувала із закладом загальної середньої освіти. Учні цього закладу часто рвали в саду Петренка фрукти без його дозволу. Обурений такою поведінкою, Петренко вирішив налякати школярів і обніс свою огорожу колючим дротом. Вкотре обриваючи фрукти, один зі школярів поравнився об дріт. Батьки школяра звернулися зі скаргою до прокуратури.

Проаналізуйте поведінку сторін конфлікту з правової точки зору. Спробуйте знайти юридично оптимальний для сторін вихід з ситуації.

Завдання 8

Скласти порівняльну таблицю «Класифікація джерел вивчення юридичної деонтології», у якій здійснити розподіл джерел вивчення юридичної деонтології за відповідними критеріями. Зазначеним у таблиці джерелам вивчення юридичної деонтології надати стислу характеристику та навести відповідні приклади.

№ з/п	Критерії	Джерела вивчення юридичної деонтології	Приклади

Завдання 9

Заповніть таблицю на тему:

«Джерела поліцейської деонтології»

№ з/п	Джерело	Опис

Завдання 10

Заповніть таблицю на тему:

«Принципи поліцейської деонтології»

№ з/п	Принцип	Характеристика

VII. Словникова робота:

Навчальна дисципліна, професійна діяльність, етика, професійна етика, принципи поліцейської деонтології, завдання поліцейської деонтології, структура поліцейської деонтології, функції поліцейської деонтології, юридична деонтологія, поліцейська деонтологія, юридична діяльність, юрист.

ТЕМА 2. МІЖНАРОДНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ДЕОНТОЛОГІЧНІ СТАНДАРТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

I. Підготувати мультимедійні презентації на запропоновані теми:

1. Міжнародні етичні стандарти правоохоронної діяльності.
2. Характеристика європейських етичних стандартів діяльності правоохоронних органів.
3. Деонтологічні стандарти організації та діяльності Національної поліції України.
4. Морально-етичні стандарти професійної діяльності поліції іноземних держав.
5. Деонтологічний кодекс національної поліції Франції.
6. Етика поліцейського ФРН.
7. Кодекс професійної етики поліції Нідерландів.
8. Хартія цінностей Великогерцогської поліції Люксембурга.
9. Кодекс етики поліцейських служб королівства Бельгія.
10. Положення про етичні принципи поліцейської служби Великобританії.
11. Кодекс поведінки поліцейського Королівської поліції Північної Ірландії.
12. Морально-етичний кодекс поліцейських США.

II. Скласти схеми:

1. Система міжнародних етичних стандартів правоохоронної діяльності.
2. Європейські етичні стандарти діяльності правоохоронних органів.
3. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність правоохоронних органів України.
4. Етичні кодекси правоохоронних органів нашої держави.
5. Правові основи діяльності поліції України.
6. Етичні засади професійної діяльності поліцейських в нашій державі.
7. Система деонтологічних стандартів організації та діяльності Національної поліції України.
8. Нормативні засади діяльності поліції іноземних держав.
9. Морально-етичні кодекси поліції іноземних держав.
10. Деонтологічні кодекси поліції країн Європи.

III. Теми рефератів:

1. Міжнародні етичні стандарти діяльності правоохоронних органів.
2. Європейські морально-етичні стандарти правоохоронної діяльності.
3. Нормативна основа діяльності Національної поліції України.
4. Деонтологічні стандарти діяльності поліції нашої держави.
5. Нормативні засади діяльності правоохоронних органів іноземних держав.
6. Морально-етичні стандарти професійної діяльності поліції іноземних держав.
7. Деонтологічні кодекси правоохоронних органів іноземних держав.

IV. Творче завдання (підібрати літературу на запропоновані теми, підготувати анотацію на обране джерело):

1. Міжнародні етичні стандарти правоохоронної діяльності.
2. Характеристика європейських етичних стандартів діяльності правоохоронних органів.
3. Деонтологічні стандарти організації та діяльності Національної поліції України.
4. Морально-етичні стандарти професійної діяльності поліції іноземних держав.
5. Деонтологічний кодекс національної поліції Франції.
6. Етика поліцейського ФРН.
7. Кодекс професійної етики поліції Нідерландів.
8. Хартія цінностей Великогерцогської поліції Люксембурга.
9. Кодекс етики поліцейських служб королівства Бельгія.
10. Положення про етичні принципи поліцейської служби Великобританії.
11. Кодекс поведінки поліцейського Королівської поліції Північної Ірландії.
12. Морально-етичний кодекс поліцейських США.

V. Вирішити тестові завдання:

1. Виберіть правильне визначення: «Поліцейським є: ...»

- а) громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу на відповідних посадах у поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції;
- б) громадянин України;
- в) громадянин України, який склав Присягу поліцейського;
- г) будь який громадянин країни.

2. Зазначте, що поліцейський має крім службового посвідчення:

- а) рацію;
- б) спеціальне звання;
- в) спеціальну освіту;
- г) спеціальний жетон.

3. Оберіть правильний варіант: «Вимоги до поліцейського:...»

а) на службу в поліції можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою;

б) на службу в поліції можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту;

в) на службу в поліції можуть бути прийняті громадяни України;

г) на службу в поліції можуть бути прийняті громадяни України віком від 20 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою.

4. Яке міністерство затверджує вимоги щодо рівня фізичної підготовки для поліцейських та кандидатів, які вступають на службу в поліції:

- а) Міністерство юстиції України;
- б) Міністерство внутрішніх справ України;
- в) Міністерство молоді та спорту;
- г) Міністерство оборони України.

5. Коли був затверджений Дисциплінарний статут Національної поліції України?

- а) 22 липня 2000;
- б) 15 березня 2018;
- в) 1 березня 2018;
- г) 24 квітня 2017.

6. Визначте який різновид дисципліни включає в себе дані положення: дотримання поліцейським Конституції і законів України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, актів Президента України і Кабінету Міністрів України, наказів Національної поліції України, нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України, присяги поліцейського, наказів керівників:

- а) службова дисципліна;
- б) громадська дисципліна;
- в) військова дисципліна;
- г) навчальна дисципліна.

7. Визначте хто є службовою особою поліції, наділеною правами та обов'язками з організації службової діяльності підлеглих їй поліцейських та інших працівників поліції і контролю за їхньою службовою діяльністю:

- а) директор
- б) керівник;
- в) начальник;
- г) організатор.

8. Визначте чи дозволяється втручання в службову діяльність поліцейських особами, які не є їхніми прямими керівниками, крім випадків, визначених Конституцією та законами України?

- а) дозволяється за підтримки громадської організації;
- б) дозволяється;
- в) забороняється;
- г) жодної правильної відповіді;

9. Правила етичної поведінки поліцейських затверджені наказом МВС України №1179 від:

- а) 9 листопада 2016 р;
- б) 3 листопада 2015;
- в) 9 листопада 2014;
- г) 1 жовтня 2016.

10. Визначте чи дозволяється поліцейському виконувати злочинний або явно незаконний наказ?

- а) дозволяється та прямо визначено в Законі України «Про Національну поліцію»;
- б) забороняється;
- в) дозволяється;
- г) частково забороняється.

11. Що повинен дотримуватися поліцейський у стосунках з колегами, з повагою ставитись до старших за віком?

- а) естетики;
- б) етики;
- в) моральних засад;
- г) субординації.

12. Під яке покарання не може бути піддано поліцейського, який відмовляється виконувати протизаконне розпорядження?

- а) господарське
- б) дисциплінарне
- в) адміністративним;
- г) кримінальним.

13. Визначте переклад поняття «Деонтологія» (від грец. «deon» – і «logos»):

- а) уміння та навички;
- б) обов'язок і вчення;
- в) вчення і знання;
- г) знання і навички.

14. Зазначте що не відноситься до міжнародних стандартів професійної діяльності поліції, що входять до складу стандартів ООН:

- а) «Загальна декларація прав людини» (1948 р.);
- б) «Міжнародний пакт про громадянські та політичні права» (1966 р.);
- в) «Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку» (1979 р.);
- г) «Основні принципи застосування сили і вогнепальної зброї» (2000).

15. Оберіть не правильну відповідь «Керівник органу (підрозділу) поліції повинен:...»

а) бути прикладом дотримання Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, професійно-етичних вимог, основних принципів професійної діяльності та правил поведінки поліцейських, визначених цими Правилами, а також вимагати їх дотримання від підлеглих;

б) відповідати за віддані (видані) розпорядження (доручення) і накази, наслідки їх реалізації, відповідність їх законодавству України;

в) об'єктивно оцінювати виконання службових обов'язків підлеглими, а в разі порушення норм законодавства України або недотримання вимог цих Правил – ініціювати притягнення їх до відповідальності згідно із законодавством України;

г) не заохочувати етичну поведінку.

16. Оберіть правильну відповідь «Під час виконання службових обов'язків поліцейському заборонено:...»

а) контролювати свою поведінку, почуття та емоції, не дозволяючи особистим симпатіям або антипатіям, неприязні, недоброму настрою або дружнім почуттям;

б) впливати на прийняття рішень та службову поведінку;

в) мати охайний зовнішній вигляд, бути у встановленій формі одягу;

г) інформувати безпосереднього керівника про обставини, що унеможливають його подальшу службу в поліції або перебування на займаній посаді.

17. Оберіть правильну відповідь «Під час виконання службових обов'язків поліцейський повинен:...»

а) неухильно дотримуватися положень Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського;

б) у кожному окремому випадку обирати той захід з-поміж заходів, передбачених законодавством України, застосування якого призведе до настання найменш негативних наслідків;

в) неухильно дотримуватись антикорупційного законодавства України, обмежень, пов'язаних зі службою в Національній поліції України, визначених Законами України «Про Національну поліцію», «Про запобігання корупції» та іншими актами законодавства України;

г) перебувати на службі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння, уживати тютюнові вироби під час безпосереднього виконання службових обов'язків і в невстановленому місці.

18. Оберіть правильну відповідь «Керівник органу (підрозділу) поліції у разі виявлення корупційного правопорушення чи одержання інформації про вчинення такого правопорушення підлеглими зобов'язаний...»

а) у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений орган у сфері протидії корупції;

б) відповідати за віддані (видані) розпорядження (доручення) і накази, наслідки їх реалізації, відповідність їх законодавству України;

в) об'єктивно оцінювати виконання службових обов'язків підлеглими, а в разі порушення норм законодавства України або недотримання вимог цих Правил – ініціювати притягнення їх до відповідальності згідно із законодавством України;

г) заохочувати етичну поведінку.

19. Оберіть неправильну відповідь «Керівник органу (підрозділу) поліції не має права:...»

а) перекладати свою відповідальність на підлеглих;

б) заохочувати етичну поведінку;

в) використовувати службове становище в особистих інтересах або інтересах третіх осіб;

г) жодна відповідь неправильна.

20. Оберіть неправильну відповідь « Службова дисципліна, крім основних обов'язків поліцейського, визначених статтею 18 Закону України «Про Національну поліцію», зобов'язує поліцейського:...»

а) бути вірним Присязі поліцейського, мужньо і вправно служити народу України;

б) знати закони, інші нормативно-правові акти, що визначають повноваження поліції, а також свої посадові (функціональні) обов'язки;

в) не поважати права, честь і гідність людини, не надавати допомогу та запобігати вчиненню правопорушень;

г) безумовно виконувати накази керівників, віддані (видані) в межах наданих їм повноважень та відповідно до закону.

VI. Виконати практичні завдання

«Міжнародні та європейські етичні стандарти правоохоронної діяльності»

1. Практичні завдання по Кодексу поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку, прийнятому Резолюцією 34/169 Генеральної Асамблеї ООН 17 грудня 1979 року.

1.1. Вам відомо, що Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку прийнятий Резолюцією 34/169 Генеральної Асамблеї ООН 17 грудня 1979 року. Вкажіть на які правоохоронні органи розповсюджуються його дія.

1.2. Які з положень Кодексу поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку від 17 грудня 1979 року видаються Вам важливими, поясніть (обґрунтуйте) чому Ви так вважаєте.

1.3. У статті 2 Кодексу поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку від 17 грудня 1979 року вказано, що під час виконання своїх обов'язків службовці органів правопорядку мають захищати права людини стосовно всіх осіб. Про які права йдеться, де міститься перелік цих прав?

1.4. У цьому документі йдеться також і про поняття корупції (див. ст. 7). Як слід розуміти поняття «корупція» згідно із вказаним документом?

2. Практичні завдання по Декларації про поліцію. Резолюція № 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи 8 травня 1979 року.

2.1. Відомо, що Декларація про поліцію була прийнята в 1979 році Парламентською Асамблеєю Ради Європи. Ваше завдання полягає у тому, щоб визначити мету, яка покладена в основу цього документа (див. преамбулу вказаного документа).

2.2 Які з положень Декларації про поліцію 1979 року видаються Вам важливими, поясніть (обґрунтуйте) чому Ви так вважаєте.

2.3. Вкажіть на які правоохоронні органи розповсюджується Декларація про поліцію 1979 р. та Європейський кодекс поліцейської етики 2001 р.

2.4. У Декларації про поліцію 1979 р. вказується про осіб, які за жодних обставин не мали б служити в поліції. Визначте, кого стосуються вказані обмеження і на скільки, на Вашу думку, вони є обґрунтованими? Обґрунтуйте власну позицію.

2.5. Які соціальні гарантії передбачає Декларація про поліцію 1979 р. для поліцейських?

3. Практичні завдання по Європейському кодексу поліцейської етики 2001 р. Рекомендація (2001) 10, ухвалена Комітетом міністрів Ради Європи 19 вересня 2001 р.

3.1. Вкажіть з якою метою Комітетом міністрів Ради Європи (далі КМРЕ) був розроблений Європейський кодекс поліцейської етики 2001 р. (див. преамбулу).

3.2. Сформуйте власну думку щодо того, чому КМРЕ рекомендує державам членам ЄС розповсюдити вказаний документ серед поліцейських та пропонує імплементувати його положення в національні етичні кодекси поведінки для поліцейських?

3.3. Яка структура Європейського кодексу поліцейської етики 2001 р. (основні розділи та положення)? Яка сфера застосування вказаного документа? Які завдання поліції в демократичному суспільстві згідно із вказаним Кодексом?

3.4. Які з положень Європейського кодексу поліцейської етики 2001 року видаються Вам важливими, поясніть (обґрунтуйте) чому Ви так вважаєте.

3.5. У цьому документі вказано про осіб, які за жодних обставин не мали б мати право служити в поліції. Визначте, кого стосуються вказані обмеження?

3.6. Які соціальні гарантії передбачає вказаний деонтологічний кодекс? Що вказано про підготовку поліцейських в контексті захисту прав і свобод людини? Назвіть керівні принципи діяльності поліції передбачені Кодексом.

«Деонтологічні стандарти організації та діяльності Національної поліції України»

1. Національні стандарти організації та діяльності Національної поліції України

1.1. *Вставте замість трьох крапок пропущені слова у нижче наведеному фрагменті тексту та вкажіть, з якого правового акта його наведено:*

1.1.1. «Національна поліція України (поліція) - це ... , який служить суспільству шляхом забезпечення охорони ... і ... людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку»;

«У своїй діяльності поліція керується Конституцією України, ... договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цим та іншими законами України, ... Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, ... Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них ... Міністерства внутрішніх справ України, іншими ... актами»;

«Обмеження ... і ... людини допускається виключно на підставах та в порядку, визначених Конституцією і законами України, за нагальної необхідності і в обсязі, необхідному для виконання завдань поліції»;

«Здійснення заходів, що обмежують права та свободи людини, має бути негайно ... , якщо мета застосування таких заходів досягнута або немає необхідності подальшого їх застосування»;

«Поліцейським за будь-яких обставин *заборонено* сприяти, здійснювати, підбурювати або терпимо ставитися до будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, ... чи ...»;

«Поліція *діє* виключно на підставі, у межах ... та у ..., що визначені Конституцією та законами України»;

«У разі вчинення протиправних діянь поліцейські несуть кримінальну, адміністративну, ...-правову, ... та ... відповідальність відповідно до закону»;

1.1.2. «Службова дисципліна, крім основних обов'язків поліцейського, визначених статтею 18 Закону України «Про Національну поліцію», *зобов'язує* поліцейського:

3) поважати права, ... і ... людини, надавати допомогу та запобігати вчиненню правопорушень»;

6) утримуватися від ... , що перешкоджають іншим поліцейським виконувати їхні обов'язки, а також які підривають авторитет Національної поліції України»;

7) утримуватися від ... та ... , що порушують права людини або принижують честь і гідність людини»;

«Під час виконання службових обов'язків поліцейський має право:

1) на повагу до своєї ... , коректне ставлення з боку ... , ... та інших осіб»;

1.1.3. «Під час виконання службових обов'язків поліцейський повинен: неухильно ... положень Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського; професійно виконувати свої службові обов'язки, діяти лише на ... , у межах ... та в ... , що визначені Конституцією, законами України, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, міжнародними договорами України, а також цими Правилами;

поважати і не порушувати ... та ... людини, до яких, зокрема, відносяться права: на життя; на повагу до ... ; на свободу та особисту недоторканність; недоторканність житла; на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх ... і ... ; на свободу світогляду і ... ; володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності; на мирні зібрання; на свободу ... , вільний вибір місця проживання; інші права, які передбачені Конституцією та законами України, міжнародними договорами України;

у кожному окремому випадку обирати той захід з-поміж заходів, передбачених законодавством України, застосування якого призведе до настання найменш ... наслідків;

виявляти повагу до гідності кожної людини, справедливо та неупереджено ставитися до кожного, незважаючи на расову чи ... приналежність, мову, стать, вік, віросповідання, політичні чи інші переконання, майновий стан, соціальне походження чи статус, освіту, місце проживання, сексуальну орієнтацію або іншу ознаку;

поводитися стримано, доброзичливо, відкрито, уважно і ввічливо, викликаючи в населення повагу до поліції і готовність співпрацювати;

контролювати свою поведінку, почуття та емоції, не дозволяючи особистим симпатіям або ... , неприязні, ... настрою або ... почуттям впливати на прийняття рішень та службову поведінку;

мати охайний зовнішній вигляд, бути у встановленій формі одягу;

дотримуватися норм ділового мовлення, не допускати використання ненормативної ... »;

«Під час виконання службових обов'язків поліцейському заборонено:

сприяти, здійснювати, підбурювати або терпимо ставитися до будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що ... гідність, поводження чи покарання;

допускати будь-які ... чи ... за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовною або іншими ознаками;

використовувати будь-які ..., на яких зображена символіка політичних партій, та провадити політичну діяльність, висловлювати особисте ставлення до діяльності політичних партій під час виконання службових повноважень, а також використовувати службові повноваження в політичних або особистих цілях;

розголошувати та використовувати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків, у тому числі після припинення служби в поліції, крім випадків, визначених законом;

знімати з однострою чи приховувати нагрудний ... , а також будь-яким іншим чином перешкоджати прочитанню інформації на ньому або фіксуванню за допомогою технічних засобів, крім випадків, коли поліцейський виконує службові обов'язки в режимі секретності в установленому законодавством України порядку;

перебувати на службі в ... стані, у стані ... або токсичного сп'яніння, уживати тютюнові вироби під час безпосереднього виконання службових обов'язків і в невстановленому місці».

1.2. Заповнити таблицю «Принципи діяльності поліції». До кожного принципу підберіть правильне поняття і позначте його порядковий номер

№	Принципи	Поняття
1.	Верховенство права	Під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і сприяє їх реалізації.
2.	Дотримання прав і свобод людини	Поліція забезпечує захист прав та свобод людини незалежно від політичних переконань та партійної належності.
3.	Законність	Поліція у своїй діяльності керується принципом верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави.
4.	Відкритість та прозорість	Діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб.
5.	Політична нейтральність	Поліція діє виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України. Поліцейському заборонено виконувати злочинні чи явно незаконні розпорядження та накази.
6.	Взаємодія з населенням на засадах партнерства	Поліція забезпечує безперервне та цілодобове виконання своїх завдань. Кожен має право в будь-який час звернутися за допомогою до поліції або поліцейського.
7.	Безперервність	Поліція здійснює свою діяльність на засадах відкритості та прозорості в межах, визначених Конституцією та законами України.

1.3. Заповнити таблицю.

Завданнями поліції є:	1)
	2)
	3)
	4)
Систему поліції	1)
	2)
У складі поліції	1)
	2)
	3)
	4)
	5)
	6)
Поліцейський	1)
	2)
	3)
	4)
	5)
	6)
Поліцейські заходи	1)
	2)
	3)

2. Імплементация міжнародних деонтологічних стандартів організації та діяльності поліції в національні нормативно-правові акти.

2.1. Ознайомившись із текстом Кодексу поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку прийнятим Резолюцією 34/169 Генеральної Асамблеї ООН 17 грудня 1979 року Вам необхідно встановити, які з положень Кодексу поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку від 17.12.1979 містяться в національному законодавстві, зокрема:

- в Законі України «Про національну поліцію» 2015 р.;
- правилах етичної поведінки поліцейського (Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 № 1179).

2.2. На підставі аналізу тексту Декларації про поліцію 1979 року з'ясуйте, які з положень цієї Декларації містяться в національному законодавстві, зокрема:

- в Законі України «Про національну поліцію» 2015 р.;
- правилах етичної поведінки поліцейського (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 № 1179).

2.3. Проаналізуйте, які з положень Європейського кодексу поліцейської етики 2001 року містяться у національному законодавстві? Які соціальні гарантії передбачає вказаний документ для поліцейських?

«Морально-етичні стандарти професійної діяльності поліції іноземних держав»

Виконайте завдання та надайте відповіді на запитання.

- 3.1. Проаналізуйте вказані вище деонтологічні акти (кодекси) та надайте їх стислу характеристику.
- 3.2. Порівняйте структуру зазначених вище деонтологічних актів.
- 3.3. Порівняйте основні положення вказаних вище деонтологічних актів (кодексів).
- 3.4. Які акти міжнародного права стали нормативною основою для зазначених вище деонтологічних актів?
- 3.5. Назвіть особливості деонтологічних кодексів як правових актів.
- 3.6. Яке значення деонтологічних актів (кодексів) у правовому регулюванні поліцейської діяльності?
- 3.7. Назвіть які норми моралі містяться в деонтологічних актах (кодексах).
- 3.8. Назвіть правові норми (наприклад, норми заборони), що містяться в деонтологічних актах (кодексах).
- 3.9. Чому правові норми про заборону масових страт чи тортур містяться в деонтологічних актах (кодексах) для поліції та інших правоохоронних органів?
- 3.10. Для чого в національному і міжнародному праві існують стандарти щодо застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами з підтримання правопорядку?

Завдання 1

Заповніть таблицю:

«Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку»

1	Назва міжнародної організації, яка прийняла цей акт	
2	Дата його прийняття	
3	Назва (вид, статус) акту-документу	

Завдання 2

Заповніть таблицю:

«Декларація про поліцію»

1	Назва європейської організації, яка прийняла цей акт	
2	Дата його прийняття	
3	Назва (вид, статус) акту-документу	

Завдання 3

Заповніть таблицю:

«Європейський кодекс поліцейської етики»

1	Назва європейської організації, яка прийняла цей акт	
2	Дата його прийняття	
3	Назва (вид, статус) акту-документу	

VII. Словникова робота:

Правоохоронні органи, поліція, Національна поліція України, морально-етичні стандарти професійної діяльності правоохоронних органів, деонтологічні стандарти професійної діяльності поліції, міжнародні етичні стандарти професійної діяльності поліції, національні деонтологічні стандарти професійної діяльності поліції, поліцейська етика, поліцейська деонтологія, правила етичної поведінки поліцейського, деонтологічні акти (кодекси).

Правові акти та література:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96–ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96–вр>.

2. Загальна декларація прав людини: прийнята і проголошена резолюцією 217А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. Офіційний сайт ВРУ: URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. Офіційний сайт ВРУ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

4. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права: прийнятий і відкритий для підписання, ратифікації та приєднання резолюцією 2200 А (XXI) Генеральної Асамблеї ООН від 16 груд. 1966., ратифікований Україною 19 жовт. 1973 р. // Права людини. Основні міжнародно-правові документи : зб. докум. К., 1989.

5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права: прийнято 16 груд. 1966 р. // Права людини. Основні міжнародно-правові документи : зб. докум. К., 1989.

6. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб: прийнятий 23 лип. 1996. Міжнародні правові акти та законодавство окремих країн про корупцію. К., 1999.

7. Конвенція ООН проти корупції: Міжнародний документ від 31.10.2003. Офіційний сайт ВРУ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.

8. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку. Резолюція 34/169 Генеральної Асамблеї ООН 17 грудня 1979 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282#Text.

9. Декларація про поліцію: міжнародний документ від 08.05.1979: Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи № 690 (1979). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803#Text.

10. Declaration on the Police. Parliamentary Assembly of the Council of Europe. Resolution 690 (1979). URL: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/XrefXML2HTML-en.asp?fileid=16101>.

11. Керівництво ОБСЄ із демократичних основ поліцейської діяльності, під редакцією Старшого поліцейського радника Генерального секретаря ОБСЄ. Вена, 2008. 82 с.

12. Рекомендація Rec (2001) 10 Комітету Міністрів державам – учасникам Ради Європи «Про Європейський кодекс поліцейської етики» (Ухвалена Комітетом міністрів 19 вересня 2001 на 765-му засіданні заступників міністрів). URL: <http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/rec1.pdf>.

13. Права людини і забезпечення правопорядку під час публічних зібрань: Керівництво Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ. Варшава, 2017. 153 с.

14. Основні принципи застосування сили та вогнепальної зброї службовцями органів правопорядку. Прийняті восьмим Конгресом ООН з попередження злочинності та поведження з порушниками, Гавана, Куба, 27 серпня – 7 вересня 1990 року. ООН. Принципи, Міжнародний документ від 07.09.1990. Офіційний сайт ВРУ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_334.

15. Керівні принципи, щодо ролі осіб, які здійснюють судове переслідування від 27 серпня – 7 вересня 1990 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_859.

16. Європейська конвенція про попередження катувань та нелюдського або такого, що принижує гідність, поведження і покарання: Ради Європи, Міжнародний документ від 26.11.1987. Офіційний сайт ВРУ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_068.

17. Основні принципи поведження з в'язнями. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 р. №45/111 URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_230.

18. Рекомендації з питань поліцейської діяльності у багатонаціональному суспільстві, Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин, (HCNM). Вена, 2006. 48 с.

19. Найкраща практика побудови партнерства між поліцією і суспільством, під редакцією Старшого поліцейського радника Генерального секретаря ОБСЄ. Вена, 2008. 81 с. URL: <https://www.osce.org/ru/secretariat/32548?download=true>.

20. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

21. Дисциплінарний статут Національної поліції України. Затверджений законом України від 15 березня 2018 року // Відомості Верховної Ради України. 2018. № 29. Ст. 233. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19>.

22. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: Наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158. Офіційний сайт ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#n13>.

23. Наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179 «Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16>.

24. Право на повагу до гідності: витяги з рішень Конституційного Суду України. Офіційний сайт КСУ. URL: <http://ccu.gov.ua/storinka-knygy/424-pravona-povagu-do-gidnosti>.

25. Юридична деонтологія: навчальний посібник / В.Д. Гапотій, О.Г. Мінкова. Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2018. 146 с. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/4583/>.

26. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): Навч. посіб. 3-тє вид., перероб і доп. / С. Д. Гусарєв, О. Д. Тихомиров. Київ. Знання, 2015. 495 с.

27. Радовецька Л. В., Ляковська С. П., Тихомиров О. О. Юридична деонтологія. Від навчання до практики: навч. посібник. Київ: Видавничий дім «Кондор». 2019. 296 с. URL: <https://www.academia.edu/41634968/>.

28. Поліцейська деонтологія: навчальний посібник / за заг. ред. В. Я. Марковського. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 316 с.

29. Поліцейська деонтологія: навч. посіб. / М. М. Пендюра, О. О. Старицька. К. : ФОП Маслаков, 2020. 276 с.

30. Поліцейська деонтологія: збірник тестових завдань : навч.-метод. посібник / М. І. Саєнко, Д. А. Селіхов, І. С. Лантух. Т. О. Жеглінська. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2020. 60 с.

31. Професійна етика поліцейського: науково-практ. посібник / О. М. Бандурка. Харків: Золота миля, 2017. 294 с.

ТЕМА 3. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА, МОРАЛЬНА КУЛЬТУРА ТА СЛУЖБОВИЙ ЕТИКЕТ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: етика, кодекс честі, мораль, моральний кодекс, обов'язок, професійна честь, професійний обов'язок, професійний такт, справедливість, службовий етикет.

I. Підготувати мультимедійні презентації на запропоновані теми:

1. Етична культура поліцейського.
2. Поняття та структурна характеристика моралі.
3. Моральна діяльність, моральні відносини та моральна свідомість.
4. Роль моральних принципів в процесі регулювання поліцейської діяльності та їх загальна характеристика.
5. Співвідношення та взаємодія вимог моралі та правових приписів, що регулюють відносини в сфері поліцейської діяльності.
6. Поняття та роль моральної культури в житті суспільства, охороні загальносоціальних цінностей.
7. Моральна культура як система ціннісних показників особи, елемент загальної культури.
8. Службовий етикет юриста.

II. Скласти схеми:

1. Форми прояву етичної культури поліцейського.
2. Співвідношення норм моралі та права.
3. Права і обов'язки поліцейського як елементи моральної культури.
4. Державний примус і мораль.
5. Складіть етичний кодекс курсанта.
6. Порівняйте моральну культуру правника і поліцейського.
7. Відобразіть основні положення поведження поліції із затриманою особою
8. Відобразіть основні положення взаємодії поліції із громадськістю та іншими державними органами.
9. Відобразіть основних принципів правосуддя для жертв злочинів та зловживання владою.
10. Відобразіть принципи поведження з в'язнями.
11. Відобразіть принципи, щодо ролі осіб, які здійснюють судове переслідування.

III. Теми рефератів:

1. Особливості формування етичної культури поліцейського.
2. Традиції та ритуали в діяльності поліцейського.
3. Діяльність поліції і права людини під час забезпечення правопорядку та публічних зібрань.
4. Особливості застосування сили і вогнепальної зброї поліцейськими щодо підтримання правопорядку

5. Деонтологічне поводження поліцейського при затриманні особи:
6. Відповідальність поліцейського в його професійній діяльності.
7. Службовий етикет.
8. Статут і службовий етикет.
9. Присяга поліцейського.
10. Толерантність і недискримінація в діяльності поліції.
11. Етичні засади професійної діяльності поліцейського.
12. Мета і засоби її досягнення в контексті моральної культури поліцейського.
13. Стандарти професійної етики поліції розроблені Радою Європи.
14. Стандарти професійної етики правоохоронців, розроблені в межах діяльності ООН.
15. Розробка етичних кодексів міліції та Національної поліції в Україні.
16. Сучасні національні стандарти етичних кодексів правоохоронних органів в Україні
17. Особливості професійної етики поліцейських.
18. Співвідношення національних та міжнародних стандартів професійної етики поліцейських.

IV. Творче завдання (підібрати літературу на запропоновані теми, підготувати анотацію на обране джерело):

1. Професійна етика в діяльності поліції.
2. Службовий етикет поліцейського.
3. Моральна культура поліцейського: поняття та структура.
4. Культура моральної свідомості поліцейського.
5. Культура моральної поведінки поліцейського.
6. Присяга, дисциплінарний статут.
7. Правила етичної поведінки поліцейських і службовий етикет як регулятори діяльності поліції.
8. Професійна етика поліцейського
9. Службова дисципліна.
10. Європейський кодекс поліцейської етики.

V. Виконати практичні завдання:

Завдання № 1

Міжнародні акти та національне законодавство передбачають чіткі умови і порядок застосування сили працівниками поліції. Зважаючи на положення теорії прав людини вкажіть, чому держава і міжнародна спільнота вводять обмеження на застосування сили поліцією. Відповідь обґрунтуйте.

Завдання № 2

Іванова І. І., Петрова П. П., Сидорова С. С. затримали за підозрою у вчиненні тяжкого злочину. Маючи інформацію про те, що Іванов І. І. був організатором злочину, з метою впливу на поведінку інших членів злочинної групи, поліцейські під час допиту застосовували засоби фізичного впливу. Які стандарти професійної діяльності порушили поліцейські?

Завдання № 3

У червні 2021 року слідчий Петрова Ю.В., використовуючи яскраве світло та гучне прослуховування гімну України, понад п'ять годин проводила допит підозрюваної Сидорченко Л.П. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 150 КК України (експлуатація дітей). Отримавши згоду підозрюваної надати письмове визнання своєї винуватості Петрова Ю. В. зменшила яскравість світла та вимкнула музику, але не надала підозрюваній стільця для написання зізнання, пояснивши це відсутністю фінансування з боку держави. Які стандарти професійної діяльності порушили працівники поліції?

Завдання № 4

На практичному занятті виникла дискусія з приводу визначення можливих обставин, за наявності яких поліцейським дозволяється застосовувати катування. Курсант Шпак І. А., зазначив, що будь-які обставини не можуть бути виправданням катувань. У свою чергу, курсант Дорофеева Ю. Г. не погодилась з його думкою, вказавши, що використання катувань може мати місце за наявності наступних умов: стан війни чи загроза війни; внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан; наказ вищого начальника або державної влади. Визначте, позиція якого курсанта є правильною? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання № 5

У ході слідства у резонансній справі в одному з поліцейських відділів досить жорстоко поводитися з підозрюваним. Його протягом тривалого часу допитували, працівники поліції змінювали один одного, а підозрюваному не давали скористатися туалетом, пити, їсти, спати. Крім того, його кілька разів ударили, тривалий час він перебував прикутим наручниками до труби опалення. Коли вранці наступного дня йому стало погано, його примусили підписати заяву про те, що він не має претензій до поліції і до того, як з ним поводитися, і повідомили про те, що його можуть забрати родичі. Через два дні він помер у лікарні від загострення декількох хронічних захворювань (у тому числі серця і нирок). Представники правозахисних організацій пред'явили звинувачення поліції в тому, що права цієї людини були грубо порушені, і це стало причиною її смерті. Які стандарти професійної діяльності порушили поліцейські?

Завдання № 6

Складіть перелік основних нормативних документів, що містять деонтологічні стандарти поліцейських.

Завдання № 7

1. Відомо, що Декларація про поліцію була прийнята в 1979 році Парламентською Асамблеєю Ради Європи. Ваше завдання полягає у тому, щоб визначити мету, яка покладена в основу цього документа (див. преамбулу вказаного документа).

1.1 Ознайомившись із текстом цього документа з'ясуйте, які з положень цієї Декларації містяться в національному законодавстві, зокрема в Законі України «Про національну поліцію» 2015 р. та правилах етичної поведінки поліцейського (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 № 1179). Які з положень Декларацію про поліцію 1979 року видаються Вам важливими, поясніть (обґрунтуйте) чому Ви так вважаєте.

1.2 Вкажіть на які правоохоронні органи розповсюджуються Декларацію про поліцію 1979 р. та Європейський кодекс поліцейської етики 2001 р. У Декларації про поліцію 1979 р. вказується про осіб, які за жодних обставин не мали б мати право служити в поліції. Визначте, кого стосуються вказані обмеження і на скільки, на Вашу думку, вони є обґрунтованими? Сформулюйте власну думку.

1.3 Які соціальні гарантії передбачає вказана Декларації 1979 р. для поліцейських?

Завдання № 8

1. Вкажіть, з якою метою Комітетом міністрів Ради Європи (далі КМРЄ) був розроблений Європейський кодекс поліцейської етики 2001 р. (див. преамбулу).

1.1 Сформулюйте власну думку щодо того, чому КМРЄ рекомендує державам членам ЄС розповсюдити вказаний документ серед поліцейських та пропонує імплементувати його положення в національні етичні кодекси поведінки для поліцейських?

1.2 Яка структура Європейського кодексу поліцейської етики 2001 р. (основні розділи та положення)? Яка сфера застосування вказаного документа? Які завдання поліції в демократичному суспільстві згідно із вказаним Кодексом?

1.3 Які з положень Європейського кодексу поліцейської етики 2001 року видаються Вам важливими, поясніть (обґрунтуйте) чому Ви так вважаєте.

1.4 У цьому документі вказано про осіб, які за жодних обставин не мали б мати право служити в поліції. Визначте, кого стосуються вказані обмеження?

1.5 Які соціальні гарантії передбачає вказаний деонтологічний кодекс? Що вказано про підготовку поліцейських в контексті захисту прав і свобод людини? Назвіть керівні принципи діяльності поліції передбачені Кодексом.

1.6 Проаналізуйте, які з положень Європейського кодексу поліцейської етики 2001 року містяться у національному законодавстві? Які соціальні гарантії передбачає вказаний документ для поліцейських?

Завдання № 9

1. Вам відомо, що Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку, прийнятий Резолюцією 34/169 Генеральної Асамблеї ООН 17 грудня 1979 року. Вкажіть на які правоохоронні органи розповсюджуються його дія. 1.1 Ознайомившись із текстом цього документа Вам необхідно встановити, які з положень Кодексу поведінки посадових осіб з підтримання

правопорядку від 17.12.1979 містяться в національному законодавстві, зокрема в Законі України «Про національну поліцію» 2015 р. та правилах етичної поведінки поліцейського (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 № 1179). Які з положень Кодексу поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку від 17.12.1979 року видаються Вам важливими, поясніть (обґрунтуйте) чому Ви так вважаєте.

1.2 У статті 2 цього акта міжнародного права вказано, що під час виконання своїх обов'язків службовці органів правопорядку мають захищати права людини стосовно всіх осіб. Про які права йдеться, де міститься перелік цих прав? У цьому документі йдеться також і про поняття корупції – див. ст. 7. Як варто розуміти поняття «корупція» згідно із вказаним документом?

Завдання № 10

1. Вкажіть, чому Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 є нормативною основою професійної етики правоохоронних органів в Україні, зокрема, поліції? Які обов'язки державних службовців у сфері етики їх професійної діяльності?

1.1 Задля відповіді на це питання ознайомтеся із Законом України «Про державну службу» та Наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158 «Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування».

1.2 Проаналізуйте Правила етичної поведінки поліцейських затверджені наказом міністра внутрішніх справ 09.11.2016 № 1179.

VII. Словникова робота:

Професійна етика, моральна культура, службовий етикет поліцейського. етика, кодекс честі, мораль, моральний кодекс, обов'язок, професійна честь, професійний обов'язок, професійний такт, справедливість, службовий етикет.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Пендюра М. М. Поліцейська деонтологія: курс лекцій. Київ. 2021. 277 с. URL : <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/19785/1/%D0%905.pdf>

2. Петрова Г.М. Деонтологічні засади службової діяльності: Службовий етикет правоохоронця (поліцейського)– Київ. Нац. акад. внутр. справ, 2015. С. 104.

3. Поліцейська деонтологія: навчальний посібник / за заг. ред. В. Я. Марковського. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 316 с.

4. Пендюра М. М., Старицька О. О. Поліцейська деонтологія : навч. посіб. Київ 2020. 276 с.

5. Юридична деонтологія: підручник / С. П.Погребняк, О. О.Уварова, Г. О.Христова та ін.; за заг.ред.О. В.Петришина. Харків. Право, 2014. 248 с.

6. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): навч. посіб. 3-тє вид., перероб і доп. / С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. Київ. Знання, 2015. 495 с.

7. Гапотій В. Д. Юридична деонтологія: навчальний посібник / В. Д. Гапотій, О. Г. Мінкова. Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2018. 146 с. URL : <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/4583/>

8. Бігун В. С. Юридична професія та освіта. Досвід США у порівняльній перспективі. Київ. Юстиніан, 2006. 272 с.

9. Про Національну поліцію. Закон України від 2 липня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

10. Дисциплінарний статут Національної поліції України. Затверджений Законом України від 15 березня 2018 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19>

11. Правила етичної поведінки поліцейських. Затверджені наказом МВС України №1179 від 9 листопада 2016 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16>

12. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Савіцький проти України» від 26 липня 2012 р. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_878.

13. Етика. Енциклопедія сучасної України. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=18041

14. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика. Навч. посіб. Київ. 2011. 252 с

15. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 02.01.2022р.: . Київ: Паливода А.В. 72 с.

16. Європейська конвенція з прав людини. Конвенцію ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

17. Козловський А. А. Право як пізнання: Вступ до ідеології права. Чернівці. 1999.295 с.

18. Рабінович П. М. Філософія права: деякі науковоз-навчі аспекти. Вісник Академії правових наук України. 1997. №1 (8). С. 36-46.

19. Петрова Л. В. Методологія правознавства: філософський дискурс. Правознавство: Доповіді та повідомлення III Міжнародного конгресу українців. Харків. 1996.С. 23-29.

20. Сливка С. С. Самозахист населення: Моральний аспект.Львів: Каменярь, 1996. 144 с.

21. Циппеліус Р. Філософія права: Підручник: Пер. з нім-Київ., 2000. 300 с.

22. Гусарєв С. Д. Юридична деонтологія: (Основи юридичної діяльності: теоретичні, практичні та деонтологічні аспекти): Науково-метод. та навч. посібник. Київ. 1999. 25 с.

23. Сливка С. Професійна культура юриста (теоретико-методичний аспект. Львів: Світ, 2000. 45 с

24. Гребеньков Г.В., Фіолевський Д. П.. Юридична етика : Навчальний посібник. М-во освіти і науки України. Київ. 2004. 20 с.

27. Лозовой В.О. Професійна етика юриста. Нац. юридична акад. України ім. Я. Мудрого . Х.: Право, 2004. 78 с

28. Гребеньков Г.В., Фіолевський Д. П.. Юридична етика: Навчальний посібник. М-во освіти і науки України. Київ. 2004. 29-31 с

29.Паламарчук Л. С. Словник української мови. Українська мова: енциклопедія. Київ. 2004. 612 с.

30. Конституція Пилипа Орлика: оригінал та його історія. Підготувала Вовк О. Б. 2010. Вип. 3-4 (269): липень–вересень. С. 145-166.

ТЕМА 4. ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

I. Підготувати мультимедійні презентації на запропоновані теми:

1. Поняття та форми прояву естетичної культури поліцейського
2. Особливості формування естетичної культури поліцейського
3. Культура зовнішнього вигляду в діяльності поліцейського
4. Зовнішній вигляд (дрес-код) поліцейського
5. Вимоги до дизайну й ергономіки в юридичних установах
6. Елементи однострою поліцейських

II. Скласти схеми:

1. Форми прояву естетичної культури поліцейського
2. Естетичні вимоги до оформлення службових документів
3. Робоче місце поліцейського

III. Теми рефератів:

1. Зміст і особливості естетичної культури юриста
2. Символіка в діяльності поліцейського
3. Манери поведінки в діяльності поліцейського
4. Художня культура юриста

IV. Творче завдання (підібрати літературу на запропоновані теми, підготувати анотацію на обране джерело):

1. Манери поведінки поліцейського
2. Культура промови поліцейського
3. Культура зовнішнього вигляду поліцейського
4. Культура організації робочого місця поліцейського
5. Культура підготовки юридичних документів поліцейським
6. Толерантність і недискримінація в діяльності поліції
7. Традиції та ритуали в діяльності поліцейського.

V. Вирішити тестові завдання:

1. Що розуміється під культурою?

а) Єдність особистісних та професійних якостей індивіда, що сприяє соціальному й духовному розвитку;

б) Сукупність матеріальних та духовних цінностей, створених людством протягом історії;

в) Ступінь освоєння і привласнення моральних цінностей, ступінь реалізації їх у діяльності в різних сферах суспільного життя;

г) Сукупність матеріальних благ і духовних цінностей, які мають ринкову цінність і можуть обмінюватися на гроші або інші блага.

2. Співвіднесіть визначення з поняттям: «Складний духовний феномен, який поєднує у собі гармонійність духовних структур людини (красу мислення), досконалість речей і явищ, котрі постають предметом мислення, і досконалість способів втілення в образах (знаках) прекрасно мислимих предметів».

- а) Етика;
- б) Естетика;
- в) Правнича етика;
- г) Юридична психологія.

3. Співвіднесіть поняття з визначенням: «Естетична культура юриста-практика».

а) Система естетичних почуттів, знань, умінь і навичок, що виражають ступінь оволодіння прекрасним і виявляються в поведінці юриста під час виконання своїх професійних повноважень.

б) Міра її моральної соціалізації, тобто ступінь освоєння і привласнення пануючих у суспільстві моральних цінностей і ступінь реалізації їх у діяльності в різних сферах суспільного життя. Іншими словами – це досягнутий особистістю ступінь морального розвитку, який характеризується засвоєними і реалізованими в діяльності моральними цінностями.

в) Система моральних принципів і норм, які сформувалися як результат почуттів, знань, потреб, переконань, що виражають у моральній поведінці юриста гармонію внутрішніх переконань і їх зовнішніх проявів.

г) Система моральних принципів, що лежать в основі діяльності юриста, є його світоглядним і методологічним орієнтиром.

4. Розуміння юристом правил зовнішньої гармонії своєї професійної діяльності та реалізація їх на практиці для ефективного розв'язання юридичних задач – це:

- а) Культура мови.
- б) Культура підготовки юридичних документів.
- в) Етична культура.
- г) Естетична культура.

5. Співвіднесіть визначення з поняттям: «Розуміння юристом правил зовнішньої гармонії своєї професійної діяльності та реалізація їх на практиці з метою ефективного розв'язання юридичних завдань».

- а) Корпоративна культура юриста.
- б) Естетична культура юриста.
- в) Етична культура юриста.
- г) Психологічна культура юриста.

6. Представники яких із перелічених видів юридичної професії носять формений одяг?

- а) Нотаріус.
- б) Суддя.
- в) Юрисконсульт.
- г) Адвокат.

7. Юристу, що носить формений одяг, не забороняється, але і не рекомендується:

- а) Носити предмети форменого одягу і знаки розрізнення змінених або невстановлених зразків.
- б) Носити одночасно предмети різних форм одягу, а також предмети форменого одягу з цивільним одягом.
- в) Носити формений одяг поза межами службової діяльності.
- г) Носити не випрасувані сорочки, з деформованими та забрудненими погонами.

8. Який принцип НЕ відноситься до основних принципів естетичної культури юриста?

- а) Юридична гармонія.
- б) Естетична домінанта.
- в) Феномен творчої волі.
- г) Моральність.

9. Назвіть вченого, який вперше ввів у науковий обіг термін «естетика»?

- а) О. Баумгартен.
- б) І. Бентам.
- в) Арістотель.
- г) К. Маркс.

10. Завершіть речення: «Розвиток ритуально-обрядової культури у юридичній практиці належить до ..».

- а) Функцій естетичної культури юриста.
- б) Принципів моральної культури юриста.
- в) Феноменів юридичної професії.
- г) Змісту юридичної практики.

11. Хто найповніше визначив сутність естетичної культури: «красивим є те, що найкраще відповідає своєму призначенню»?

- а) Сократ.
- б) Платон.
- в) Арістотель.
- г) Гіппократ.

12. Що НЕ є складовою естетичних відносин?

- а) Взаємодія.
- б) Конфлікт.
- в) Авторитет.
- г) Вчинок.

13. Що НЕ відноситься до чинників, які формують естетичну свідомість?

- а) Естетичне почуття.
- б) Естетичний смак.
- в) Естетичний ідеал.
- г) Естетичні відносини.

14. Яке поняття визначається наступним чином: «складова частина духовної культури правника, система законодавча закріплених, історично та природно встановлених правил поведінки й спілкування у службовій та позаслужбовій діяльності, які відповідають моральним вимогам суспільства і національній духовності»?

- а) Юридичний етикет.
- б) Естетичний ідеал.
- в) Естетичний смак.
- г) Національна традиція.

15. Вкажіть зовнішні прояви внутрішньої естетичної культури юриста.

- а) Естетичне почуття.
- б) Естетичний смак.
- в) Естетичний ідеал.
- г) Манера поведінки.

16. Вкажіть основний чинник впливу на естетичну культуру юриста.

- а) Менталітет українського суспільства.
- б) Специфіка діяльності юриста, його професіоналізм, що потребує врахування «законів краси».
- в) Природні, кліматичні умови, в яких працює юрист.
- г) Умови виховання юриста.

17. Що розуміється під «готовністю юриста брати участь у створенні прекрасного»?

- а) Наявність естетичних знань, естетичної інформованості про прекрасне у природі, літературі, театрі, музиці, поезії, живопису й інших видів мистецтва.
- б) Перетворення накопиченої інформації і естетичних знань у естетичне переконання, в уміння естетично сприймати й оцінювати як твори мистецтва, так і професійний обов'язок, усвідомлювати цінність і необхідність його «красивого» виконання

- в) Вміти «красиво» говорити, організувати роботу, спілкуватися з колегами і клієнтами відповідно до естетичних знань і переконань.
- г) Вміння підбирати одяг відповідно до події.

18. Як естетична культура допомагає початківцю-юристу?

- а) Утвердити ідеали про «добро» і «зло».
- б) Відновити попередню уявну красу професійної діяльності, але на раціональній і почуттєвій основі з обґрунтуванням естетичних форм юридичних дій.
- в) Визначити для себе, які манери поведінки притаманні професійному юристу.
- г) З'ясувати наскільки важливий охайний зовнішній вигляд для юриста.

19. Як з грецької мови перекладається термін «естетика»?

- а) Розсудливість.
- б) Звичай.
- в) Здатний відчувати.
- г) Псувати.

20. Який принцип покладено в основу нормативної естетики?

- а) «Золотого перетину».
- б) Домінанти одного над іншим.
- в) Боротьби добра зі злом.
- г) Творчої стабільності.

VI. Виконати практичні завдання:

Завдання 1

Написати есе на тему: «Естетичний вигляд юриста – основа успішності».

Завдання 2

Надати загальну характеристику найбільш поширених проявів «несмаку» у практиків-юристів.

Завдання 3

Надати відповідь на питання: що для Вас означає бути естетично вихованим? На що в діяльності юриста впливає естетично облаштоване робоче місце?

Завдання 4

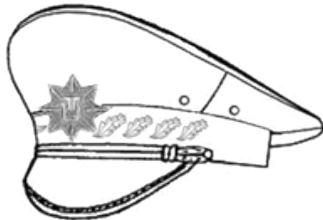
Співвіднесіть предмети однострою (головні убори) поліцейських з їх назвами:

1.

а) Берет

2.

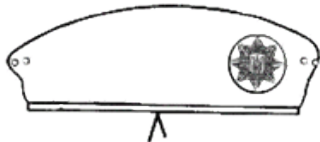
б) Кепі

3.

в) Кашкет

4.

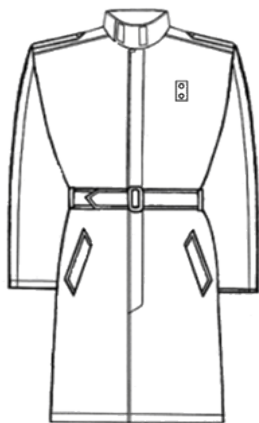

г) Шапка

Завдання 5

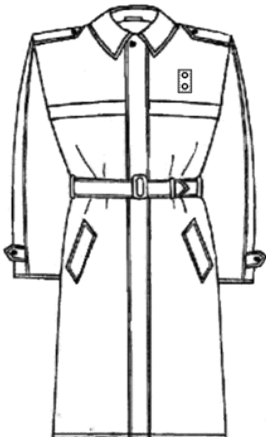
Співвіднесіть предмети однострою (верхній одяг) поліцейських з їх назвами:

5.

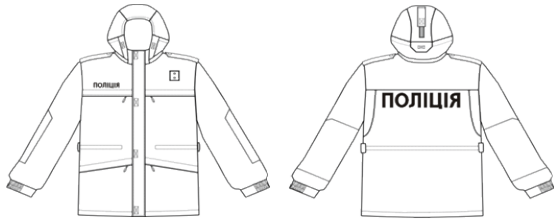

д) Куртка спеціальна

6.

е) Куртка

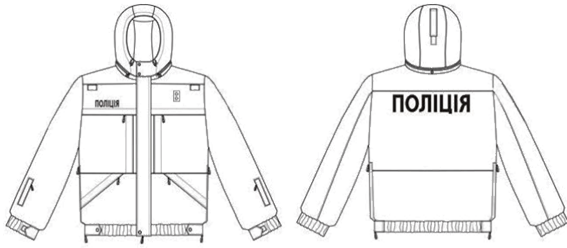
7.

ж) Плащ жіночий

8.

з) Пальто

Завдання 6

Співвіднесіть предмети однострою (галстук) поліцейських з їх назвами

9.

и) Галстук для осіб вищого складу поліції

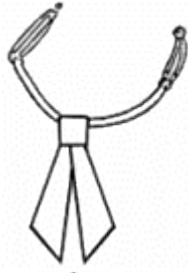

10.

к) Галстук

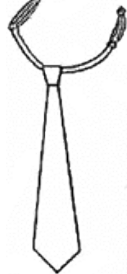

11.

л) Галстук для осіб вищого складу поліції жіночий

12.

м) Галстук жіночий

Завдання 7

У червні 2021 року слідчий О. Петрова, використовуючи яскраве світло та гучне прослуховування гімну України, понад п'ять годин проводила допит підозрюваної у вчиненні злочину Л. Сидоренко, передбаченого ч. 2 ст. 150 КК України (експлуатація дітей). Отримавши згоду підозрюваної надати письмове визнання своєї винуватості О. Петрова зменшила яскравість світла та вимкнула музику, але не надала підозрюваній стільця для написання зізнання, пояснивши це відсутністю фінансування з боку держави. Які стандарти професійної діяльності порушили працівники поліції?

Завдання 8

Заповніть таблицю:

«Зовнішні прояви внутрішньої культури поліцейського та їх характеристика»

№	Зовнішні прояви	Характеристика	Приклад
	манера поведінки		
	культура промови		
		
		
	...		
	...		

Завдання 9

Заповніть таблицю на тему:

«Символи в юридичній діяльності»

№	Групи символів в юридичній діяльності	Характеристика/приклад

Завдання 10

Заповніть таблицю на тему:

«Елементи ділового стилю одягу (дрес-коду) поліцейського та їх характеристика»

№	Елементи ділового стилю одягу	Характеристика

VII. Словникова робота:

Естетика, естетична культура поліцейського, дрес-код поліцейського, принципи естетичної культури поліцейського, формений одяг, однострій, форма одягу, цивільний одяг (взуття).

ТЕМА 5. ПСИХОЛОГІЧНА ТА КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО. ЕФЕКТИВНА КОМУНІКАЦІЯ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: культура, психологічна культура поліцейського; темперамент, здатності, характер, спрямованість поліцейського; психіка поліцейського; комунікативна культура поліцейського; ефективна комунікація; невербальна поведінка; конфлікт; конфлікти в діяльності поліції.

I. Підготувати мультимедійні презентації на запропоновані теми:

1. Психологічна культура співробітника Національної поліції.
2. Види психологічної культури за темпераментом особистості поліцейського.
3. Принципи психологічної культури поліцейського.
4. Психіка поліцейського та її склад (інтелект, почуття (емоції), воля).
5. Інтелектуальна культура співробітника Національної поліції України.
6. Комунікативна культура поліцейського.
7. Психологічна сумісність і психологічний клімат у службовому колективі співробітників Національної поліції.
8. Конфлікт та його види.
9. Конфлікти в діяльності поліції: поняття, види та способи їх вирішення.

II. Скласти схеми:

1. Компоненти (елементи) психологічної культури співробітника Національної поліції.
2. Види психологічної культури поліцейського.
3. Психологічна культура за темпераментом особистості поліцейського.
4. Психіка поліцейського та її склад.
5. Ефективна комунікація поліцейського.
6. Конфлікт та його види.
7. Конфлікт та його параметри.
8. Основні причини виникнення конфлікту.
9. Суб'єкти соціального конфлікту.
10. Структура конфлікту.
11. Стадії розвитку конфлікту.
12. Конфлікти в діяльності працівників Національної поліції.
13. Стили (варіанти) вирішення конфліктів.

III. Теми рефератів:

1. Психологічна культура поліцейського.
2. Несвідомі психічні процеси (З. Фрейд, К.Г. Юнг, Е. Фромм, С. Гроф) та юридична конфліктологія.
3. Візуальна психодіагностика.
4. Інтелектуальна культура поліцейського як система правових цінностей.

5. Внутрішня культура співробітника Національної поліції.
6. Емоційна культура поліцейського.
7. Педагогічна культура співробітника Національної поліції.
8. Взаємодія Національної поліції з громадськістю: сучасний стан та шляхи вдосконалення.
9. Відкритість органів Національної поліції для населення: вітчизняний та зарубіжний досвід.
10. Тактика комунікації поліцейського
11. Психологічні особливості спілкування поліцейських (співробітників органів досудового розслідування, кримінальної поліції, патрульної поліції) з громадянами (в залежності від віку, статі, професійно-культурного рівня, юридичного та соціального статусу та ін.).
12. Психологічні особливості спілкування поліцейських з особами, що звернулися за допомогою.
13. Колективна діяльність як вид спілкування співробітників Національної поліції.
14. Вербальні та невербальні засоби професійного спілкування поліцейських.
15. Конфлікти в діяльності співробітників Національної поліції та шляхи їх усунення.
16. Шляхи і способи запобігання конфліктних ситуацій у службовій діяльності поліцейського.
17. Особиста культура юриста, поведінка у побуті, особистому та сімейному житті.

IV. Творче завдання (підібрати літературу на запропоновані теми, підготувати анотацію на обране джерело):

1. Психологічна культура поліцейського та її види.
2. Психологічні особливості діяльності працівників Національної поліції.
3. Психологічна культура як складник професіоналізму поліцейського.
4. Особливості професійно-психологічної підготовки працівників Національної поліції.
5. Психологічна структура особистості керівника структурного підрозділу Національної поліції.
6. Комунікативна культура: поняття, суть.
7. Комунікативно-мовленнєва культура у діяльності поліцейського.
8. Комунікативна компетентність працівника Національної поліції.
9. Психолого-комунікативні конструкти поведінки патрульного поліцейського в професійній діяльності.
10. Професійні конфлікти у діяльності поліцейських.
11. Конфлікти в оперативно-розшуковій діяльності кримінальної поліції України.
12. Конфлікти в Національній поліції, їх класифікація, шляхи вирішення.

V. Вирішити тестові завдання:

1. Поняття «зміст психологічної культури» охоплює собою такі елементи:

- а) психологічні відносини; психологічну взаємодію; психологічну несумісність;
- б) психологічну самосвідомість; психологічні відносини; психологічну поведінку;
- в) психологічну самосвідомість; розум; мислення;
- г) психологічну реакцію; психологічні санкції; психологічну поведінку.

2. Компонентами психологічної культури є:

- а) інтелектуальна культура; емоційна культура; внутрішня культура; окремі елементи педагогічної культури;
- б) інтелектуальна культура; рівень освіти; рівень загальної ерудиції; пам'ять людини;
- в) інтелектуальна культура; емоційна культура; самовиховання; душевні переживання;
- г) внутрішня культура; емоційність; доброзичливість; окремі елементи педагогічної культури.

3. Психологічна культура поліцейського – це ...

- а) рівень розвитку його власної волі та професійно-психологічних якостей з метою ефективного розв'язання життєвих ситуацій, що виникають у суспільстві;
- б) рівень його володіння навичками, прийомами (включно аутотренінгу, саморегуляції), розвиток власної волі з метою ефективного розв'язання життєвих ситуацій, що виникають у суспільстві;
- в) рівень його володіння психологічними знаннями, навичками, прийомами (включно аутотренінгу, саморегуляції) з метою задоволення власних потреб;
- г) рівень його володіння психологічними знаннями, навичками, прийомами (включно аутотренінгу, саморегуляції), розвиток власної волі та професійно-психологічних якостей з метою ефективного розв'язання життєвих ситуацій, що виникають у суспільстві.

4. Якому поняттю відповідає таке визначення: «рівень володіння необхідними педагогічними навичками (спостережливостю, завбачливістю), а також вияв такту, доброзичливості, ввічливості у взаєминах з метою здійснення правового виховання населення»?

- а) інтелектуальна культура поліцейського ;
- б) педагогічна культура поліцейського;
- в) внутрішня культура поліцейського;
- г) емоційна культура поліцейського.

5. Якому поняттю відповідає таке визначення: «це ступінь накопичення особою певної суми загальноосвітніх і професійних знань, а також культура та широта мислення, загальна ерудиція»?

- а) педагогічна культура;
- б) внутрішня культура;
- в) інтелектуальна культура;
- г) емоційна культура.

6. За темпераментом особистості працівника Національної поліції України (відповідно до типів нервових систем) психологічна культура поліцейського поділяється на:

- а) психологічну культуру поліцейського-сангвініка, поліцейського-холерика, поліцейського-флегматика і поліцейського-меланхоліка;
- б) психологічну культуру поліцейського-патрульного, поліцейського-флегматика і поліцейського-меланхоліка;
- в) психологічну культуру поліцейського-сангвініка, поліцейського-слідчого і поліцейського-меланхоліка;
- г) психологічну культуру поліцейського-сангвініка, поліцейського-холерика, поліцейського-флегматика і поліцейського-дільничного.

7. Психологічна культура на рівні експектації дозволяє зробити висновок про...

- а) судження та вчинки поліцейського;
- б) судження та плани поліцейського;
- в) судження та мрії поліцейського;
- г) судження та настрої поліцейського.

8. Психологічна культура на рівні емпатії дозволяє співробітнику Національної поліції...

- а) розуміти особливості темпераменту людей, не приділяти їм увагу та не розкривати їх у взаємостосунках;
- б) розуміти інших людей щодо вибору ними професії та життєвої мети, шляхів її досягнення, не розкривати їх у взаємостосунках;
- в) розуміти інших людей щодо їх внутрішнього стану, не розкривати навіть їх приховані злочинні наміри особи, не приділяти їм уваги у взаємостосунках;
- г) розуміти інших людей, їх внутрішній стан, переживання, хвилювання, розкрити приховані (особливо злочинні) наміри особи, відчутти її щирість/нещирість у взаємостосунках.

9. Людина, як особа, характеризується такими рисами ...

- а) у суспільстві має автономне положення (статус), особисту індивідуальність (автономію), наділена комплексом прав, свобод і обов'язків; має тісний політико-правовий зв'язок із відповідною державою, який обумовлений взаємними правами і обов'язками;

б) у суспільстві має особливий статус, наділена комплексом прав, свобод і обов'язків; усвідомлює своє становище і місце у суспільстві; знаходиться у постійному розвитку, самовдосконалюється і самореалізується, має тісний політико-правовий зв'язок із відповідною державою, який обумовлений взаємними правами і обов'язками;

в) у суспільстві має автономне положення (статус), особисту індивідуальність (автономію), наділена комплексом прав, свобод і обов'язків; усвідомлює своє становище і місце у суспільстві; знаходиться у постійному розвитку, самовдосконалюється і самореалізується, має високе почуття справедливості, честі, гідності, совісті; рішуча і наполеглива у досягненні об'єктивно значимих цілей, спроможна корегувати свою поведінку; ядро такої особи знаходиться у тісному зв'язку з її вищою психічною якістю – духовністю;

г) у суспільстві має особливий автономний статус, особисту індивідуальність (автономію), рішуча і наполеглива у досягненні об'єктивно значимих цілей, спроможна корегувати свою поведінку; ядро такої особи знаходиться у тісному зв'язку з її вищою психічною якістю – духовністю, має тісний політико-правовий зв'язок із відповідною державою, який обумовлений взаємними правами і обов'язками.

10. Система психічних властивостей особи (поліцейського) включає в себе:

- а) темперамент; здатності; спрямованість; характер;
- б) темперамент; здатності; спрямованість; настирність;
- в) темперамент; звички; рухливість; характер;
- г) темперамент; спрямованість; динамічність; характер.

11. Психологічній культурі працівника поліції сангвінічного темпераменту притаманні такі риси....

а) швидко вступати у контакт, не розгублюватися у новій обстановці, вміло переключати увагу та оперативно вирішувати питання; діяти неурівноважено, гарячкувато, дратівливо, збуджено, подекуди непередбачувано;

б) неспішно вступати у контакт, не розгублюватися у новій обстановці, неквапливо переключати увагу; без особливої активності, розважливо вирішувати питання; орієнтуватися у ситуації, що склалася;

в) повільно вступати у контакт та вирішувати питання; діяти неурівноважено, гарячкувато, дратівливо, збуджено та непередбачувано; пасивно виконувати поставлені завдання;

г) швидко вступати у контакт, не розгублюватися у новій обстановці, вміло переключати увагу та оперативно вирішувати питання; правильно реалізовувати правові норми, не створювати конфліктних ситуацій; вміло орієнтуватися у ситуації, що склалася, активно виконувати поставлені завдання.

12. Психологічній культурі поліцейського-холерика (як і юриста-холерика) притаманні такі риси...

а) гарячкуватість, дратівливість, збудженість та непередбачуваність; не може працювати у неординарній обстановці; у спілкуванні – неспокійний; надовго ображається, досить тривалий час не забуває неприємності;

б) гарячкуватість, дратівливість, збудженість та непередбачуваність; може і здатен виконувати завдання підвищеної складності, працювати у неординарній обстановці; у спілкуванні – як швидко загорається, так швидко і згасає та заспокоюється; ненадовго ображається, швидко забуває неприємності;

в) гарячкуватість, дратівливість, збудженість та непередбачуваність; не може і не здатен виконувати завдання підвищеної складності, працювати у неординарній обстановці; у спілкуванні – швидко загорається, повільно заспокоюється; довго не забуває неприємності;

г) гарячкуватість, дратівливість, збудженість та непередбачуваність; не може працювати у неординарній обстановці; у спілкуванні – швидко загорається та повільно не заспокоюється; довго ображається та не забуває неприємності.

13. Стосовно поліцейського-флегматика (флегматик – означає сильний, спокійний), то його психологічній культурі притаманні такі риси....

а) урівноваженість, спокійність, витримка у складних ситуаціях, емоції слабо виражені; такий працівник не вмє правильно розраховувати свої сили; повільно переключається, розпочату справу не доводить до завершення; поспішає висловити свою позицію чи надати пропозиції;

б) урівноваженість, спокійність, витримка у складних ситуаціях, емоції слабо виражені; такий працівник правильно розраховує свої сили; швидко переключається, але розпочату справу не доводить до завершення; швидко оволодіває правовими знаннями і правовою культурою; обране з багатьох варіантів рішення вважає зваженим, вірить у правоту власної думки; поспішає висловити свою позицію чи надати пропозиції;

в) урівноваженість, спокійність, витримка у складних ситуаціях, емоції слабо виражені; швидко переключається та розпочату справу доводить до завершення; швидко оволодіває правовими знаннями і правовою культурою; обране з багатьох варіантів рішення вважає зваженим, вірить у правоту власної думки; поспішає висловити свою позицію чи надати пропозиції;

г) урівноваженість, спокійність, витримка у складних ситуаціях, емоції слабо виражені; такий працівник правильно розраховує свої сили; він хоча й повільно переключається, але розпочату справу доводить до завершення; повільно, але надовго оволодіває правовими знаннями і правовою культурою; обране з багатьох варіантів рішення вважає зваженим, вірить у правоту власної думки; не поспішає висловити свою позицію чи надати пропозиції.

14. Психологічна культура поліцейського-меланхоліка характеризується...

а) неурівноваженістю, слабкістю, інертністю типу нервової системи; вразливістю, емоційністю, чутливістю до критики та оцінки власної діяльності; такі працівники легко впадають у відчай, часто відчують себе безпорадними; зауваження та пропозиції сприймають насторожено, з огляду на це потребують особливого підходу, тактовності; їхнє юридичне рішення може бути прийняти під впливом;

б) неурівноваженістю, слабкістю, інертністю типу нервової системи; вразливістю, емоційністю, чутливістю до критики та оцінки власної діяльності; такі працівники легко впадають у відчай, часто відчують себе безпорадними; зауваження та пропозиції сприймають адекватно, не потребують особливого підходу, тактовності; юридичне рішення може бути прийняти самостійно;

в) неурівноваженістю, слабкістю, інертністю типу нервової системи; не вразливі, не емоційні, не чутливі до критики та оцінки власної діяльності; зауваження та пропозиції сприймають насторожено, не потребують особливого підходу, тактовності; юридичне рішення може бути прийняти ними самостійно;

г) неурівноваженістю, слабкістю, інертністю типу нервової системи; такі працівники не впадають у відчай, часто відчують себе впевненими; зауваження та пропозиції сприймають насторожено, з огляду на потребують особливого підходу, тактовності; юридичне рішення приймають самостійно.

15. Оберіть із наведеного нижче переліку вольові риси характеру:

- а) нерішучість; емоційність; інертність; слабкість; безініціативність;
- б) самовпевненість; настирність; емоційність; безініціативність;
- в) рішучість; упевненість; сміливість; настирність; цілеспрямованість; ініціативність;
- г) нерішучість; невпевненість; не цілеспрямованість; безініціативність.

16. Ціль (мета), як мотиваційний психічний чинник активно-динамічного характеру – це...

- а) неусвідомлений образ результату, якого мріє досягти особа;
- б) усвідомлений образ уявного результату, на досягнення якого спрямована діяльність особи;
- в) неусвідомлений результат, який існує в уяві особи;
- г) отриманий результат, наявний та вже давно статично існуючий.

17. Психічна риса людини, яка викликана необхідністю для неї об'єктів, що потрібні для її існування і розвитку, це ...

- а) потреби;
- б) навички;
- в) впевненість;
- г) установки.

18. Якому поняттю відповідає таке визначення: «Функція мозку, форма суб'єктивного відбитку об'єктивного світу в ідеальних образах, на основі яких регулюється взаємодія людини зі світом (розвивається як результат її практичної взаємодії із зовнішнім світом) – це ...»

- а) воля;
- б) психіка;
- в) мотив;
- г) звичка.

19. Центральне місце серед природно обумовлених структурних елементів психічного складу особи займають такі складові, як:

- а) інтелект (розум); почуття (емоції); воля;
- б) інтелект (розум); мотиви; настрої
- в) інтелект (розум); звички; вміння;
- г) інтелект (розум); установки; вміння.

20. Основним процесом, що забезпечує комунікацію, є мовлення (процес спілкування), яке включає в себе:

- а) орієнтація в ситуації; обговорення питання; ухвалення рішення; вихід із контакту (завершення спілкування); встановлення, початок контакту;
- б) обговорення питання; встановлення, початок контакту; орієнтація в ситуації; ухвалення рішення; вихід із контакту (завершення спілкування);
- в) ухвалення рішення; встановлення, початок контакту; орієнтація в ситуації; обговорення питання; вихід із контакту (завершення спілкування);
- г) встановлення, початок контакту; орієнтація в ситуації; обговорення питання; ухвалення рішення; вихід із контакту (завершення спілкування).

21. До основних необхідних комунікативних якостей, якими повинен володіти працівники Національної поліції, відносяться:

- а) не обов'язковим є вміння слухати інших людей та уміння долати психологічні бар'єри у спілкуванні; уміння швидко встановлювати психологічний контакт з незнайомими людьми і розташовувати їх до себе; емоційна нестриманість та нетерплячість; уміння чинити психологічний вплив на людей при здійсненні оперативно-службової та іншої діяльності; рольові вміння;
- б) уміння слухати інших людей; не зважати на психологічні бар'єри у спілкуванні; уміння швидко встановлювати психологічний контакт з незнайомими людьми і тиснути на них; емоційна нестриманість та нетерплячість; чинити психологічний вплив на людей при здійсненні оперативно-службової та іншої діяльності; рольові вміння;
- в) уміння слухати інших людей; уміння долати психологічні бар'єри у спілкуванні; уміння швидко встановлювати психологічний контакт з незнайомими людьми і розташовувати їх до себе; емоційна стриманість та терплячість; уміння чинити психологічний вплив на людей при здійсненні оперативно-службової та іншої діяльності; рольові вміння;

г) уміння слухати інших людей; уміння долати психологічні бар'єри у спілкуванні; уміння швидко встановлювати психологічний контакт з незнайомими людьми і розташовувати їх до себе; емоційна нестриманість та нетерплячість; уміння чинити психологічний вплив на людей при здійсненні оперативно-службової та іншої діяльності; рольові вміння.

22. Формування комунікативної культури у групі (колективі) працівників Національної поліції повинно включати такі основні засоби комунікації, як...

а) бесіди; конфлікти; участь у колегіальному обговоренні; промови, виступи у колективах; одержання вказівок, доручень, інструкцій від керівництва та інших суб'єктів; неузгоджене здійснення різних видів правоохоронної діяльності;

б) бесіди; переговори; участь у колегіальному обговоренні; промови, виступи у колективах; одержання вказівок, доручень, інструкцій від керівництва та інших суб'єктів; спільне, узгоджене здійснення видів правоохоронної діяльності;

в) бесіди; конфлікти; відсутність колегіального обговорення, промов та виступів у колективах; одержання вказівок, доручень, інструкцій від керівництва та інших суб'єктів; самостійне здійснення видів правоохоронної діяльності;

г) бесіди; відсутність колегіального обговорення та промов і виступів у колективах; одержання вказівок, доручень, інструкцій від керівництва та інших суб'єктів; самовільне (самостійне) здійснення видів правоохоронної діяльності.

23. Якому поняттю відповідає таке визначення: «Важко розв'язуване протиріччя, що викликане несумісністю поглядів, інтересів, цілей, потреб співробітників поліції та перешкоджає їх ефективній діяльності і пов'язане негативними емоційними переживаннями – це....»

- а) невміння слухати;
- б) дискусія;
- в) полеміка;
- г) конфлікт.

VI. Виконати практичні завдання:

Завдання № 1

Як Ви розумієте вислів Джефрі Чосе; «Хто для інших закони складає, нехай тих законів першим й дотримується». Відповідь обґрунтуйте.

Завдання № 2

Генрі Форд зазначав: «Якщо і є будь-який секрет мого успіху, то він полягає в умінні зрозуміти точку зору іншої людини і дивитися на речі і з його, і зі своєї точок зору». Як Ви вважаєте, який зміст автор вклав у цей вислів?

Завдання № 3

На основі здобутих знань, сформулюйте відповіді на такі питання:

1. Невміння управляти собою – це....
2. Нездатність ефективно використовувати свій час – це
3. Виразні особисті цілі – це ...
4. Зупинений саморозвиток – це
5. Навички вирішення проблем – це...
6. Невміння впливати на людей – це...
7. Ефективна комунація поліцейського – це...

Завдання № 4

Обміркуйте та перерахуйте, які риси характеру та вольові якості, на Вашу думку, є найбільш важливими для співробітника Національної поліції України.

Завдання № 5

Прокоментуйте слова Генрі Тейлора: «Ніщо так не покаже характеру, як гарна поведінка в конфлікті, якого не можна уникнути». Відповідь обґрунтуйте.

Завдання № 6

Згадайте основні характеристики, що притаманні вербальній та невербальній комунікації. Із запропонованого нижче переліку ознак оберіть ті, які притаманні цим видам комунікації та заповніть порівняльну таблицю:

- 1) уникати різких рухів, гучного тону мовлення;
- 2) з'ясувати прізвище, ім'я, по батькові затриманого, перевірити документи, що підтверджують особу;
- 3) відмовитись брати чужий мобільний телефон, посилаючись на пряму заборону використовувати слухавки сторонніх осіб;
- 4) намагатися вести діалог із лідером угруповання, оскільки саме він зможе вплинути на поведінку інших;
- 5) не реагувати на провокації, намагатися уникати погроз, наказів, використання авторитарного стилю у спілкуванні, силових дій щодо співрозмовника;
- 6) стояти обличчям або впівоберта до правопорушників та намагатись тримати їх у полі зору, щоб бачити дії останніх;
- 7) повідомити, що вся розмова з громадянином записується приладами відеофіксації і запис транслюється на сервери патрульної поліції;
- 8) звертати особливу увагу на сторонніх людей, щоб своєчасно вивести їх поза межі конфлікту;
- 9) повідомити про інцидент свого керівника;
- 10) слідкувати за власною безпекою, оскільки поведінка конфліктуючих може бути непередбаченою;
- 11) ставитися до такої групи людей обережно, з розумінням та повагою.

Ознаки вербальної комунікації	Ознаки невербальної комунікації:

Завдання № 7

1. Заповніть таблицю

№ з/п	Перелік правил спілкування із зазначеними категоріями громадян	Правила спілкування
1.	Високопосадовці	
2.	Громадяни, які були учасниками військових дій	
3.	Група правопорушників	
4.	Група підлітків	

Завдання № 8

До поліцейського І. Вітренка, який перебував на службі та знаходився у патрульній машині біля скверу, звернувся громадянин похилого віку Н. й попросив відреагувати на жорстоке поводження підлітка з сусіднього двору з домашньою собакою. Однак співробітник Нацполіції ніяк не реагував на проблему: він не вийшов з автомобіля, їв бутерброд, грався на комп'ютері та одночасно розмовляв по телефону. Громадянин Н. обурився такою поведінкою патрульного поліцейського, у відповідь на що І. Вітренко порадив громадянину Н. звернутися з письмовою скаргою до найближчого відділку Національної поліції. Надайте психологічну оцінку ситуації, що склалася. Охарактеризуйте психотипи осіб, які задіяні в ситуації.

Завдання № 9

Із наведеного нижче переліку виберіть ознаки впевненої і невпевненої поведінки та заповніть таблицю:

- цілеспрямованість;
- агресія (крик, образа, розмахування руками, підозра);
- орієнтація на подолання перешкод, а не на переживання;
- гнучкість;

- особа пасує перед будь-яким тиском;
- уникнення прямого погляду, прямого обговорення;
- пасивність та відсутність готовності приймати пропозицію партнера;
- адекватність реакцій на обстановку, що швидко змінюється;
- особа стає тихою, сором'язливою;
- соціальна орієнтованість та спрямованість на конструктивні стосунки із оточуючими;
- наполегливість, яка не переходить в агресію;
- при ходьбі людина ходить згорблена, з опущеною головою;
- спрямованість на успіх, а не на уникнення невдач;
- уникнення прямого обговорення проблеми; ходить згорбленою;
- посмішка та прямий погляд.

Ознаки впевненої поведінки:	Ознаки невпевненої поведінки:

Завдання № 10

Всім нам з дитинства знайома приказка : «Якою людина народилася – такою і помре». Обґрунтуйте, наскільки, на Вашу думку, справедлива ця приказка.

VII. Словникова робота:

культура, психологічна культура поліцейського, темперамент, здатності, характер, спрямованість, психіка поліцейського, інтелект, почуття (емоції), воля, комунікація, комунікативна культура поліцейського, ефективна комунікація, конфлікт.

Правові акти:

1. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція Ради Європи від 4 лист. 1950 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_004.

3. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання : Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 10 груд. 1984 р. № 39/46. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085/.

4. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254>.

5. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р.. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст. 379. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

16. Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету міністрів України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>.

17. Наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179 «Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16>.

18. Наказ МВС України від 06.02.2019 № 88 «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-19>.

Наукова та навчальна література:

1. Актуальні питання психологічного забезпечення діяльності Національної поліції та закладів вищої освіти МВС України [Текст]: матеріали III міжвідом. наук.-практ. круглого столу (Київ, 29 квіт. 2021 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. 224 с.

2. Актуальні проблеми психологічного забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів: зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 30 жовтня 2020 р.). Київ : ДНДІ МВС України, 2020. 267 с.

3. Альтернативні підходи до розв'язання конфліктів: теорія і практика застосування / Уклад.: Н.Гайдук, І. Сенюта, О.Бік, Х.Терешко. Львів : ПАІС, 2007. 296 с.

4. Бардин Н. М. Соціально-психологічні аспекти розвитку вмінь ефективної комунікації працівників ОВС України. Науковий вісник ЛьвДУВС. Серія психологічна: збірник наукових праць; гол. ред. В. В. Серета. Львів: ЛьвДУВС, 2015. Вип. 2. С. 13-22.

5. Бахтов А. Зміст і структура поняття психологічної готовності особистості до професійної діяльності. URL. <https://psychped.naiou.kiev.ua/index.php/psychped/article/view/829>.

6. Біленчук П. Д., Сливка С. С. Правова деонтологія / За ред. акад. П. Д. Біленчука. Київ: АТІКА, 1999. 320 с.

7. Бовдир О.С. Розвиток професіоналізму майбутніх юристів: комунікативний підхід. URL: http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2016/2_2016/20.pdf

8. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2002. 1440 с.

9. Височан З.Ю. Формування комунікативної компетентності як ознаки професійної культури майбутніх фахівців права. URL. https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2015/JRN_6/6.pdf.

10. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія (Основи деонтологічної діяльності): Навч. посіб. 3-є вида., перероб і доп. К. : Знання, 2008. 495 с.

11. Колесніченко Л. А., Борисенко Л. Л. Основи психології та педагогіки: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2002. 157 с.
12. Конфлікти в оперативно-розшуковій діяльності кримінальної поліції України. Навчально-практичний посібник / [Д.О. Александров, Б.І. Бараненко, О.І. Богучарова та ін.]: за ред. В.М. Комарницького, В.О. Криволапчука, Б.І. Бараненка. – МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. Северодонецьк, РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2018. 661 с.
13. Конфліктологія: [Підручник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец.] / Л. М. Герасіна, М.І.Панов, Н. П. Осіпова та ін.; За ред. професорів Л. М. Герасіної та М. І. Панова. Харків: Право, 2012. 256 с
14. Крашеніннікова Т. В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції: Навчальний посібник. Дніпро: Адверта, 2017. 107 с.
15. Кривська О.О. Мотиваційні чинники професійної самоефективності особистості. ДИСЕРТАЦІЯ 19.00.01 – загальна психологія, історія психології 053 – психологія на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук. ЛУЦЬК 2018. 213 с.
16. Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2006. 416 с.
17. Матвієнко Т. Тактичні особливості спілкування поліцейського з правопорушниками. URL. <http://jurnaluljuridic.in.ua/archive/2020/3/16.pdf>
18. Маршалок С. Психологічні особливості професійної діяльності фахівців юридичної сфери. URL: https://www.lvduvs.edu.ua/en/documents_pdf/visnyku/nvsp/01_2013/13msifyus.pdf.
19. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с.
20. Михайлова Ю.О. Організація ефективної комунікації як ключового елементу підвищення авторитету працівників міліції (поліції) та налагодження взаємодії з населенням. Форум права. 2015. №1. С. 178-181.
21. Мухіна Г. В. Юридична психологія : навчально-методичний посібник ; за заг. ред. В. М. Бесчастного. Київ: ВД «Дакор», 2019. 236 с.
22. Основи медичної психології: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рів. акред. та лік.-інтерн. Ждан В.М., Скрипніков А.М., Животовська Л.В. та ін. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2014. 255 с.
23. Пам'ятка працівника Національної поліції України : Інформаційно-довідкові матеріали з питань професійного спілкування поліцейських / [уклад.: Клименко І. В., Швець Д. В., Євдокімова О. О., Посохова Я. С.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 52 с.
24. Пендюра М. М., Старицька О. О. Поліцейська деонтологія : навч. посіб. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 276 с.
25. Пищик О. Розвиток комунікативної культури керівників закладів професійної освіти в сучасних умовах. URL. <https://www.researchgate.net/publication/329510623>.
26. Поліцейська деонтологія: навчальний посібник / за заг. ред. В. Я. Марковського. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 316 с.

27. Психологічне здоров'я юристів: що, як та для чого. URL: <https://loyer.com.ua/uk/psychologichne-zdorovya-yurystiv-shho-yak-ta-dlya-chogo/>
28. Психологічні засади забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (в авторській редакції), (м. Кривий Ріг, 07 лютого 2019 року). Кривий Ріг, 2019. 493 с.
29. Психологічні конструкти позиціонування поліції серед населення: матеріали «круглого столу» від 24 листопада 2016 р. / за заг. ред. Гуменюк Л. Й., Козирева М. П. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 296 с.
30. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. / [О. О. Євдокімова, І. В. Жданова, Д. В. Швець та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків, нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.
31. Сіроткіна М. Методологічні підходи щодо класифікації правового конфлікту. URL. http://www.lsej.org.ua/7_2020/97.pdf
32. Скрябін О.М. Професійно-психологічна підготовка працівників підрозділів кримінальної поліції. URL. <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/0912/22.1.pdf>.
33. Сливка С.С. Юридична деонтологія. Підручник. Київ : Атіка, 2001. 304 с.
34. Стаднік І.В. Поняття «комунікативної мовленнєвої культури» у роботі працівників Національної поліції України. URL. <https://www.inforum.in.ua/conferences/16/27/182>.
35. Токарська А., Балинська О. Проблеми формування та реалізації комунікативної компетентності правника-правоохоронця. URL: http://pravoi.suspilstvo.org.ua/archive/2020/4_2020/7.pdf
36. Ульянов О., Ніколаєв О., Бахчеван Є. Комунікативна компетентність поліцейського як необхідна умова ефективної діяльності. URL: https://elib.institutemvd.by/bitstream/MVD_NAM/5649/1/Uliyanov.pdf.
37. Цільмак, О. М. Складові комунікативної компетентності слідчих органів досудового розслідування національної поліції України: матеріали всеукр. наук.-практ. конференції «Формування громадянського суспільства в Україні : виклики та колізії». Дніпро, 15.05.2020. С. 90-94].
38. Чернобай О. Л. Методологія вивчення та освоєння комунікативної культури. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/26492/1/18-92-96.pdf>
39. Чернобай О. Л. Роль комунікативної культури у професійній діяльності правника. URL: http://science2016.lp.edu.ua/sites/default/files/Full_text_of_%20papers/roshrns7e8.pdf
40. Юридична деонтологія і професійна етика та логіка для юристів: навчально-методичний практикум для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей «Право» і «Міжнародне право». Тернопіль, 2019. 116 с.
41. Юхимець О.І. Інтегративний зміст комунікативної компетентності майбутніх правознавців. URL: https://www.researchgate.net/publication/324960389_Integrated_content_of_future_owners_communicative_competence/fulltext/5aed15a2458515f59982efa6/Integrated-content-of-future-owners-communicative-competence.pdf.
42. Lavrukhin, O. V., & Kim, K. V. (2019). Сутність поняття «юридичний конфлікт». *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. Вип. (26), с. 61-63.

ТЕМА 6. ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ І ПРАВОВА КУЛЬТУРА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: правова культура, правова свідомість, професійна деформація правосвідомості, правовий нігілізм, правовий дилетантизм, правовий інфантилізм, правовий романтизм, «подвійні стандарти», стрес, «телефонне право».

I. Підготувати мультимедійні презентації на запропоновані теми:

1. Правова свідомість поліцейського.
2. Поняття, зміст і форми прояву правової культури поліцейського.
3. Професійна деформація правосвідомості поліцейського: причини, форми прояву та профілактика.
4. Елементи правової культури поліцейського.
5. Правова свідомість як складова частина правової культури поліцейського.
6. Форми прояву правової культури поліцейського.
7. Форми прояву професійної деформації правосвідомості поліцейського.
8. Об'єктивні та суб'єктивні фактори виникнення професійної деформації.
9. Сутність і прояви професійної деформації.
10. Формалізм як прояв професійної деформації поліцейського.

II. Скласти схеми:

1. Складіть схему форм прояву правової культури поліцейського.
2. Складіть схему: «Об'єктивні та суб'єктивні фактори виникнення професійної деформації правосвідомості поліцейського».
3. Складіть схему причин професійної деформації правосвідомості поліцейського.
4. Складіть схему основних факторів впливу на стан морально-психологічного клімату.
5. Правова свідомість поліцейського.
6. Поняття правової культури поліцейського.
7. Зміст правової культури поліцейського.
8. Форми прояву правової культури поліцейського.
9. Причини професійної деформації правосвідомості поліцейського.

III. Теми рефератів:

1. Підготуйте реферат на тему: «Особливості формування правової свідомості поліцейського».
2. Підготуйте реферат на тему: «Правова культура поліцейського».
3. Підготуйте реферат на тему: «Сутність і прояви професійної деформації правосвідомості поліцейського».
4. Підготуйте реферат на тему: «Напрями подолання професійної деформації правосвідомості поліцейського».
5. Підготуйте реферат на тему: «Особливості професійної деформації поліцейського».

6. Підготуйте реферат на тему: «Критерії і показники негативного і позитивного морально-психологічного клімату в службовому колективі».
7. «Подвійний стандарт» як прояв професійної деформації поліцейського.
8. Корупція як прояв професійної деформації поліцейського.
9. Хамство як прояв професійної деформації поліцейського.

IV. Творче завдання (підібрати літературу на запропоновані теми, підготувати анотацію на обране джерело):

1. Цинізм як прояв професійної деформації поліцейського.
2. Правовий дилетантизм як прояв професійної деформації поліцейського.
3. Правовий ідеалізм як прояв професійної деформації поліцейського.
4. Правовий нігілізм як прояв професійної деформації поліцейського.
5. Правовий інфантилізм як прояв професійної деформації поліцейського.
6. Негативно-правовий радикалізм як прояв професійної деформації поліцейського.
7. Спекулятивно-правовий популізм як прояв професійної деформації поліцейського.
8. Втома, депресія і стрес як об'єктивні чинники професійної деформації.
9. Профілактика професійної деформації правосвідомості поліцейського.

V. Виконати практичні завдання:

Практичні завдання

1. Елементи правової культури поліцейського

1.1. Заповніть наступну таблицю, що характеризує структуру правової культури поліцейського.

№ з/п	Елементи правової культури	Загальна характеристика
1.	Правова освіченість (інформованість)	
2.	Повага до права	
3.	Вміння користуватись правовим інструментарієм	

1.2. Порівняйте правову культуру поліцейського та правову культуру людини без спеціальної підготовки, у тому числі й правничої

	Поліцейський	Людина без спеціальної підготовки, в т.ч. правничої
Правова освіченість (інформованість)		
Повага до права		
Вміння користуватись правовим інструментарієм		

1.3. Прогляньте наступне відео та прокоментуйте в контексті правової культури працівника поліції (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=cOke-HWyVnM>)

2. Правова свідомість як складова частина правової культури поліцейського

2.1. Охарактеризуйте правову свідомість поліцейського, виходячи з структури

Структурний елемент	Загальна характеристика
Правова ідеологія	
Правова психологія	
Поведінкова складова	

2.2. Порівняйте правову свідомість поліцейського та правову свідомість людини без спеціальної підготовки, у тому числі й правничої

Критерій порівняння	Поліцейський	Людина без спеціальної підготовки, в т.ч. правничої

2.3. Прокоментуйте відео за наступним посиланням у контексті правосвідомості поліцейських (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sCthKU-NXT4>)

3. Форми прояву правової культури поліцейського

3.1. Назвіть та характеризуйте основні форми прояву правової культури поліцейського.

3.2. Прокоментуйте відео за наступним посиланням у контексті форм правової культури поліцейських (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=p43ANx2Lc6A>)

Практичні завдання

1. Види та форми прояву професійної деформації правосвідомості поліцейського

1.1. Прогляньте відео за наступними посиланнями та визначте, чи проявляється у поліцейських на відео професійна деформація і якщо «так», то які форми професійної деформації властиві поліцейським на відео:

- https://www.youtube.com/watch?v=D37P_gnrNbw

- https://www.youtube.com/watch?v=_P6dUoIVaRY

- https://www.youtube.com/watch?v=A_US_Bac7sI

1.2. Наведіть приклади такого різновиду професійної деформації як формування «подвійних стандартів».

1.3. Охарактеризуйте такий різновид професійної деформації як правовий інфантилізм.

1.4. Знайдіть декілька відео (Youtube), які демонструють різні форми прояву професійної деформації.

2. Фактори впливу та причини професійної деформації правосвідомості поліцейського

2.1. Прогляньте відео за наступними посиланнями та визначте, якими є причини такої поведінки поліцейських:

- <https://www.youtube.com/watch?v=gk4e-ct-0II>

- <https://www.youtube.com/watch?v=fCVI-n6UOAE>

2.2. Які Ви можете виокремити об'єктивні та суб'єктивні фактори професійної деформації? Заповніть таблицю.

Об'єктивні фактори професійної деформації	Суб'єктивні фактори професійної деформації

2.3. Наскільки, на Вашу думку, є обґрунтованою позиція, що депресія та стрес є факторами професійної деформації поліцейських?

3. Профілактика професійної деформації правосвідомості поліцейського

3.1. Уявіть себе на місці начальника поліцейського відділку та визначте, які заходи Ви вжили б з метою профілактики професійної деформації Ваших підлеглих.

3.2. Уявіть себе на місці міністра внутрішніх справ та визначте, які заходи Ви вжили б з метою профілактики професійної деформації поліцейських.

3.3. Як Ви вважаєте, чи зараз у процесі навчання може відбуватися професійна деформація Вас як працівників поліції?

ТЕМА 7. ЮРИДИЧНА ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ. ПРОФЕСІОГРАМИ ОКРЕМИХ ЮРИДИЧНИХ ПРОФЕСІЙ ТА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:
Професіограма судді, професіограма прокурора, професіограма адвоката, професіограми посадових осіб НАЗК та НАБУ, професіограми посадових осіб Державного бюро розслідувань (ДБР), професіограми слідчого, помічника слідчого та дізнавача поліції, професіограма оперуповноваженого поліції, професіограма дільничного офіцера поліції, професіограми інспектора та поліцейського сектору реагування патрульної поліції, професіограма інспектора та поліцейського органу поліції охорони, професіограми окремих посад працівників пенітенціарних органів.

I. Підготувати мультимедійні презентації на запропоновані теми:

1. Загальна характеристика юридичної професії: поняття та основні риси.
2. Загальна характеристика професіограм юридичних професій.
3. Особисті та професійні вимоги, що ставляться до представників окремих юридичних спеціальностей: суддя, прокурор, слідчий, адвокат, нотаріус, юрисконсульт, та ін.
4. Професіограма як оформлений результат професіографії, яка представляє собою опис та класифікацію існуючих професій за різними критеріями
5. Професіограма судді.
6. Професія судді як одна з найбільш складних юридичних професій.
7. Суддівська діяльність: поняття та функціональні аспекти.
8. Основні види робіт, що виконує суддя в ході здійснення своїх повноважень.
9. Професіограма прокурора.
10. Професіограма слідчого.
11. Поняття слідчої діяльності та завдання досудового розслідування.
12. Поняття, принципи та засади діяльності адвокатури.
13. Адвокатська діяльність: набуття права, організаційні форми, види.
14. Поняття та принципи нотаріальної діяльності.
15. Державне регулювання нотаріальної діяльності.

II. Скласти схеми:

1. Професіограма судді.
2. Професіограма прокурора.
3. Професіограма адвоката.
4. Професіограми посадових осіб НАЗК та НАБУ.
5. Професіограми посадових осіб Державного бюро розслідувань (ДБР).
6. Професіограми слідчого.
7. Помічника слідчого та дізнавача поліції.

8. Професіограма оперуповноваженого поліції, професіограма дільничного офіцера поліції.
9. Професіограми інспектора та поліцейського сектору реагування патрульної поліції.
10. Професіограма інспектора та поліцейського органу поліції охорони.
11. Професіограми окремих посад працівників пенітенціарних органів.

III. Темы рефератів:

1. Професія судді як одна з найбільш складних юридичних професій
2. Суддівська діяльність: поняття та функціональні аспекти.
3. Основні види робіт, що виконує суддя в ході здійснення своїх повноважень.
4. Професіограма прокурора.
5. Професіограма слідчого.
6. Поняття слідчої діяльності та завдання досудового розслідування.
7. Поняття, принципи та засади діяльності адвокатури.
8. Адвокатська діяльність: набуття права, організаційні форми, види.
9. Поняття та принципи нотаріальної діяльності.
10. Державне регулювання нотаріальної діяльності.
11. Професіограми юридичних професій.
12. Професіограма співробітника юридичної служби, юрисконсульта.
13. Поняття юридичної служби та консультативної діяльності.
14. Професіограма судді загального суду. Соціальний аспект діяльності судді суду загальної юрисдикції.
15. Професіограма адвоката. Основне призначення адвоката.
16. Професіограма нотаріуса. Основне призначення нотаріуса. Повноваження нотаріуса.
17. Професіограма юрисконсульта. Правовий статус юрисконсульта.
18. Професіограма працівників поліції.

IV. Творче завдання (підібрати літературу на запропоновані теми, підготувати анотацію на обране джерело):

1. Охарактеризувати основні повноваження судді.
2. Комунікативний аспект діяльності судді.
3. Охарактеризувати основні повноваження прокурора.
4. Комунікативний і засвідчувальний аспекти діяльності прокурорських працівників.
5. Охарактеризувати основні повноваження прокурора.
6. Розкрити зміст соціального аспекту діяльності адвоката.
7. Організаційний аспект діяльності адвоката: надати характеристику.
8. Комунікативний аспект діяльності адвоката.
9. Охарактеризувати аналітичну функцію з розробки Антикорупційної стратегії.
10. Охарактеризувати комунікативний аспект про надання методичних рекомендацій державним органам і органам місцевого самоврядування у виявленні та усуненні корупційних проявів.

11. Надати характеристику організаційному аспекту діяльності з контролю та перевірки декларацій публічних службовців.
12. Засвідчувальний аспект діяльності посадових осіб НАЗК та НАБУ.
13. Охарактеризувати організаційний аспект з формування та реалізації державної політики у сфері протидії злочинності.
14. Розкрити зміст проєктивної діяльності розробки пропозицій до міжнародних договорів України.
15. Надати характеристику комунікативному аспекту діяльності з поліцейськими та іншими відповідними органами іноземних держав.

V. Виконати практичні завдання:

Завдання № 1

1. Практичні завдання за змістом Наказу МВС України від 06.07.2017 № 570 «Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України»

1.1. Порівняйте принципи діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України (п. 4 розділу I Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України) з принципами діяльності Національної поліції (ст. 6-12 Закону України «Про Національну поліцію»), заповніть наступну таблицю:

Назва принципу	Національна поліція	Слідчі підрозділи Національної поліції України
Верховенство права	+	+
Законність	+	+
.....		

1.2. Чим, на Вашу думку, пояснюється той факт, що принципів діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України значно більше, ніж принципів діяльності Національної поліції?

1.3. Слідчий Національної поліції Корчинський В.П. назвав Пороха А.В., затриманого за підозрою у вчиненні крадіжки грошей у жінки, що самостійно виховує троє дітей, нелюдом та негідником. Порох А.В. зауважив, що Корчинський завдає шкоди його гідності, порушуючи такий принцип діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України як «повага до людської гідності». Прокоментуйте наведену ситуацію. Чи «залишається» гідність у людини, яка порушує кримінальне законодавство, вчиняючи, зокрема, тяжкі та особливо тяжкі злочини?

1.4. Заповніть наступну таблицю:

Завдання слідчих підрозділів	1)
	2)
	3)
	4)

Головне завдання слідчого – працівника організаційно-методичного підрозділу	
Головне завдання слідчого-криміналіста	
Основні функції слідчих підрозділів	1)
	2)
	3)
	4)

1.5. Чим обґрунтовується, на Вашу думку, включення до Переліку справ та журналів, обов'язкових для ведення в слідчих управліннях, відділах, відділеннях Справи обліку стану дотримання законності? Які документи долучаються до цієї справи?

Завдання № 2

1. Практичні завдання з деонтологічних засад організації та діяльності посадових осіб слідчих підрозділів Національної поліції України

1.1. Охарактеризуйте порядок призначення слідчих та керівників слідчих підрозділів на посаду, звільнення їх з посади (розділ IV Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України).

1.2. Заповніть наступну таблицю, що відображає порядок призначення слідчих та керівників слідчих підрозділів на посаду:

Посада	Суб'єкт призначення
Заступник Голови Національної поліції України - начальник ГСУ	
Заступники начальника ГСУ, начальники структурних підрозділів ГСУ, їх заступники, старші слідчі в особливо важливих справах, інші працівники та державні службовці ГСУ	
Заступники начальників ГУНП - начальники слідчих управлінь	
Заступники начальників слідчих управлінь, начальники відділів (відділень) у складі слідчих управлінь, їх заступники, старші слідчі в особливо важливих справах, старші слідчі, слідчі та інші працівники слідчих управлінь ГУНП, заступники начальників територіальних (відокремлених) підрозділів поліції – начальники слідчих відділів, відділень, їх заступники, старші слідчі, слідчі та інші працівники слідчих підрозділів територіальних органів поліції та територіальних (відокремлених) підрозділів поліції	

1.3. Заповніть наступну таблицю, що відображає повноваження керівників слідчих підрозділів органів Національної поліції, підбравши до кожного суб'єкта владних повноважень його повноваження, позначивши відповідний порядковий номер.

	Суб'єкт повноважень	Повноваження
1.	Начальник ГСУ	у межах компетенції дає обов'язкові для виконання працівниками ГУНП та його територіальних (відокремлених) підрозділів доручення та вказівки з питань, які стосуються досудового розслідування
2.	Начальник слідчого управління	керує діяльністю слідчого відділу та є відповідальним за виконання покладених на нього завдань, дотримання підпорядкованими слідчими вимог законодавства України
3.	Начальник слідчого відділу територіального (відокремленого) підрозділу Національної поліції України	у межах компетенції дає обов'язкові для виконання працівниками центрального органу управління поліції та її територіальних органів (підрозділів) доручення

1.4. Назвіть поняття, що позначає наступну явище: «Службові особи органів та підрозділів поліції, крім безпосередніх керівників слідчих підрозділів, вищих керівників слідчих підрозділів, які діють у межах повноважень, визначених КПК України, не можуть мати доступу до матеріалів кримінальних проваджень, витребувати їх у слідчого для перевірки стану розслідування кримінального правопорушення, вивчення і надання вказівок, визначення кваліфікації кримінального правопорушення чи будь-яким іншим способом утручатися в процесуальну діяльність слідчого».

Завдання № 3

1. Скласти професіограму посадових осіб слідчих підрозділів Національної поліції України

- 1.1. Охарактеризуйте соціальний аспект діяльності слідчого.
- 1.2. Розкрийте зміст пошукового аспекту діяльності слідчого.
- 1.3. Розкрийте зміст комунікативного аспекту діяльності слідчого.
- 1.4. Охарактеризуйте реконструктивний аспект діяльності слідчого.
- 1.5. У чому полягає посвідчувальний аспект діяльності слідчого?

Професіограма посадових осіб слідчих підрозділів Національної поліції України	
Соціальний аспект діяльності	
Пошуковий аспект діяльності	
Комунікативний аспект діяльності	
Реконструктивний аспект діяльності	
Посвідчувальний аспект діяльності	

Завдання № 4

1. Практичні завдання з нормативно-правових засад діяльності оперуповноважених поліції

1.1. У ст. 2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» наводиться дефініція оперативно-розшукової діяльності. Як слід розуміти поняття «оперативно-розшукова діяльності» згідно із вказаним документом?

1.2. Порівняйте принципи оперативно-розшукової діяльності (ст. 4 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність») з принципами діяльності Національної поліції (ст. 6-12 Закону України «Про Національну поліцію»), заповніть наступну таблицю:

Назва принципу	Національна поліція	Оперативні підрозділи
Верховенство права	+	+
Законність	+	+
.....		

1.3. Опрацюйте ст. 3 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», яка визначає правову основу оперативно-розшукової діяльності. Які з вказаних нормативних актів становлять правову основу діяльності оперативних підрозділів Національної поліції?

Завдання № 5

1. Практичні завдання з деонтологічних засад діяльності оперуповноважених поліції

1.1. Відповідно до п. 7.1. Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні «Особа, конституційні права якої були тимчасово обмежені під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, а також підозрюваний, його захисник мають бути письмово повідомлені прокурором або за його дорученням слідчим про таке обмеження». Якому з принципів оперативно-розшукової діяльності відповідає цей нормативний припис.

1.2. Якому з принципів оперативно-розшукової діяльності відповідає нормативний припис, закріплений у п. 3.7. Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: «Прокурор зобов'язаний припинити подальше проведення негласної слідчої (розшукової) дії, якщо в цьому відпала необхідність, та з інших підстав, викладених ним у постанові, що негайно надається керівнику органу, який проводить негласну слідчу (розшукову) дію за дорученням слідчого, прокурора, або слідчому, який проводить зазначені дії безпосередньо»?

1.3. Які, на Вашу думку, можна назвати принципи оперативно-розшукової діяльності, додатково до тих, що визначені у ст. 4 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»?

1.4. Оперуповноважений Микитюк А. В., перебуваючи у відпустці, розповів своїй дружині про здійснювану розробку їхнього знайомого, якого підозрюють у вчиненні наркозлочинів. Прокоментуйте ситуацію, виходячи з деонтологічних вимог до оперуповноважених.

Завдання № 6

1. Скласти професіограму оперуповноваженого поліції.

- 1.1. Охарактеризуйте пошуковий аспект діяльності оперуповноваженого поліції.
- 1.2. Розкрийте зміст реконструктивного аспекту діяльності оперуповноваженого поліції.
- 1.3. Охарактеризуйте посвідчувальний аспект діяльності оперуповноваженого поліції.
- 1.4. Розкрийте зміст організаційного аспекту діяльності оперуповноваженого поліції.

Професіограма оперуповноваженого поліції	
Пошуковий аспект діяльності	
Реконструктивний аспект діяльності	
Посвідчувальний аспект діяльності	
Організаційний аспект діяльності	

Завдання № 7

1. Практичні завдання з нормативно-правових засад діяльності дільничного офіцера поліції

1.1. Ознайомтесь з п.2 розділу II Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та заповніть наступну таблицю:

№ з/п	Назва нормативного акту	Основна характеристика (який аспект діяльності дільничних офіцерів регулює)
1.	Конституція України	загальні засади діяльності державних органів, у тому числі й працівників Національної поліції (ст. 3, ст. 8, ст. 19)
2.		
3.		

1.2. Порівняйте принципи діяльності дільничних офіцерів поліції (п.3 Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції) з принципами діяльності Національної поліції (ст. 6-12 Закону України «Про Національну поліцію»), заповніть наступну таблицю:

Назва принципу	Національна поліція	Оперативні підрозділи
Верховенство права	+	+
Законність	+	+
.....		

1.3. Опрацюйте розділ III Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та сформулюйте положення, що відображають впровадження принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства.

Завдання № 8

1. Практичні завдання з деонтологічних засад діяльності дільничного офіцера поліції

1.1. Регіональне телебачення звернулось до дільничного офіцера поліції з проханням взяти участь у інтерв'ю з метою висвітлення результатів його діяльності у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку. Дільничний офіцер відмовився, вказавши, що його робота має значною мірою таємний характер. Прокоментуйте описану ситуацію.

Варіант: Дільничний офіцер відмовився, вказавши, що він не може без дозволу свого керівника давати будь-які інтерв'ю та порадив звернутися до начальника поліцейського відділку.

1.2. Керуючись метою запобігання злочинам на території обслуговування, дільничний офіцер поліції Ковальчук А. А. вирішив завести облікову справу на всі сім'ї, що проживають на відповідній території та направив на адресу 1700 сімей вимогу надати заповнену анкету з інформацією про всіх членів сімей (прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, дата народження, наявність судимостей, місце роботи, отримуваний щомісячний дохід тощо). Прокоментуйте описану ситуацію.

Завдання № 9

1. Скласти професіограму дільничного офіцера поліції.

- 1.1. Розкрийте зміст соціального аспекту діяльності дільничного офіцера поліції.
- 1.2. Охарактеризуйте організаційний аспект діяльності дільничного офіцера поліції.
- 1.3. Охарактеризуйте комунікативний аспект діяльності дільничного офіцера поліції.
- 1.4. Розкрийте зміст пошукового аспекту діяльності дільничного офіцера поліції

Професіограма дільничного офіцера поліції	
Соціальний аспект діяльності	
Організаційний аспект діяльності	
Комунікативний аспект діяльності	
Пошуковий аспект діяльності	

Завдання № 10

1. Практичні завдання з нормативно-правових засад діяльності інспектора та поліцейського сектору реагування патрульної поліції

1.1. Якому з принципів діяльності Патрульної поліції відповідає нормативний припис, закріплений у п. 5 Положення про Департамент патрульної поліції: «У своїй діяльності Департамент керується Конституцією

України, законами України, указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також іншими нормативно-правовими актами, у тому числі нормативно-правовими актами МВС, та цим Положенням»?

1.2. Якому (яким) з принципів діяльності Патрульної поліції відповідає нормативний припис, закріплений у п. 6 Положення про Департамент патрульної поліції: «Департамент та його підрозділи служать суспільству шляхом забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. Діяльність Департаменту здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб»?

1.3. Якими є завдання та функції Департаменту патрульної поліції?

Завдання № 11

1. Практичні завдання з деонтологічних засад діяльності інспектора та поліцейського сектору реагування патрульної поліції

1.1. Прогляньте відео за наступним посиланням (<https://www.youtube.com/watch?v=xOOjaG9N2Hg>) та прокоментуйте в контексті деонтологічних вимог до працівників патрульної поліції.

1.2. Прогляньте відео за наступним посиланням (<https://www.youtube.com/watch?v=rInd0DRp6Mw>) та прокоментуйте в контексті деонтологічних вимог до працівників патрульної поліції.

1.3. Прогляньте відео за наступним посиланням (<https://www.youtube.com/watch?v=5Qqv8nXmiBA>) та прокоментуйте в контексті деонтологічних вимог до працівників патрульної поліції.

1.4. Прогляньте відео за наступним посиланням (<https://www.youtube.com/watch?v=KcDP9Hd7KuA>) та прокоментуйте в контексті деонтологічних вимог до працівників патрульної поліції.

Завдання № 12

1. Скласти професіограми інспектора та поліцейського сектору реагування патрульної поліції

1.1. Розкрийте зміст соціального аспекту діяльності інспектора та поліцейського сектору реагування патрульної поліції.

1.2. Охарактеризуйте організаційний аспект діяльності інспектора та поліцейського сектору реагування патрульної поліції.

1.3. Охарактеризуйте комунікативний аспект діяльності інспектора та поліцейського сектору реагування патрульної поліції.

1.4. Розкрийте зміст пошукового аспекту діяльності інспектора та поліцейського сектору реагування патрульної поліції.

1.5. Охарактеризуйте посвідчувальний аспект діяльності інспектора та поліцейського сектору реагування патрульної поліції.

Професіограма співробітника патрульної поліції	
Соціальний аспект діяльності	
Організаційний аспект діяльності	
Комунікативний аспект діяльності	
Пошуковий аспект діяльності	
Посвідчувальний аспект діяльності	

Завдання № 13

1. Практичні завдання з нормативно-правових засад діяльності інспектора та поліцейського органу поліції охорони

1.1. Ознайомтесь з наказом Міністерства внутрішніх справ від 07.07.2017 № 577 «Про організацію службової діяльності поліції охорони з питань забезпечення фізичної охорони об'єктів» та визначте, чи містить він деонтологічні норми? Якщо «так», то який характер цих норм? Переважно який аспект деонтологічних вимог вони визначають?

1.2. Порівняйте вимоги до працівників поліції (розділ VI Закону України «Про Національну поліцію») та до персоналу охоронних служб (розділ III Закону України «Про охоронну діяльність»). До кого ставляться більш «жорсткі» вимоги? Чим це обумовлено?

1.3. Деонтологічних норм щодо співробітників поліції охорони доволі небагато. Як Ви можете це пояснити?

Завдання № 14

1. Практичні завдання з деонтологічних засад діяльності інспектора та поліцейського органу поліції охорони

1.1. Прогляньте відео за наступним посиланням (https://www.youtube.com/watch?v=j_64JLVQhSo) та визначте, виходячи зі змісту відео сюжету, деонтологічні вимоги до працівника поліції охорони.

1.2. Прогляньте відео за наступним посиланням (<https://www.youtube.com/watch?v=PBeLq3JCXkw>) та визначте, виходячи зі змісту відео сюжету, деонтологічні вимоги до працівника поліції охорони. Прокоментуйте поведінку працівників поліції охорони в контексті деонтологічних вимог.

Завдання № 15

1. Скласти професіограми інспектора та поліцейського органу поліції охорони

1.1. Охарактеризуйте організаційний аспект діяльності інспектора та поліцейського поліції охорони.

1.2. Розкрийте комунікативний аспект діяльності інспектора та поліцейського поліції охорони.

1.3. Охарактеризуйте пошуковий аспект діяльності інспектора та поліцейського поліції охорони.

1.4. Розкрийте посвідчувальний аспект діяльності інспектора та поліцейського поліції охорони.

Професіограма співробітника поліції охорони	
Організаційний аспект діяльності	
Комунікативний аспект діяльності	
Пошуковий аспект діяльності	
Посвідчувальний аспект діяльності	

Завдання № 16

1. Практичні завдання з нормативно-правових засад діяльності працівників пенітенціарних установ

1.1. Яке завдання покладається на Державну кримінально-виконавчу службу України (ст. 1 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України»)?

1.2. З'ясуйте, які принципи діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України (ст. 2 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України») та порівняйте їх з принципами діяльності Національної поліції (ст. 6-12 Закону України «Про Національну поліцію»), заповніть наступну таблицю:

Назва принципу	Державна кримінально-виконавча служба України	Національна поліція
Верховенство права	-	+
Законність	+	+
.....		

1.3. Опрацюйте ст. 4 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» та сформулюйте основні положення, що відображають зв'язок діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України та забезпечення прав і свобод людини.

1.3. Якому з принципів діяльності Департаменту з питань виконання кримінальних покарань відповідає нормативний припис, закріплений у п. 2 Положення про Департамент з питань виконання кримінальних покарань: «Департамент у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України, постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства юстиції України, іншими актами законодавства та Міжнародними правилами і стандартами дотримання прав людини і громадянина у сфері виконання кримінальних покарань»?

Завдання № 17

1. Практичні завдання з деонтологічних засад діяльності працівників пенітенціарних установ

1.1. Опрацюйте розділ III Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» та визначте вимоги, що ставляться до персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України.

1.2. Порівняйте присягу осіб, які вперше зараховуються на посади рядового і начальницького складу кримінально-виконавчої служби та присягу поліцейського.

1.3. Прогляньте відео за наступним посиланням (<https://www.youtube.com/watch?v=bcBBTRj27GU>) та прокоментуйте з погляду деонтологічних вимог до працівника Державної кримінально-виконавчої служби України.

1.4. Прогляньте відео за наступним посиланням (<https://www.youtube.com/watch?v=BLsSvbiFXa0>) та прокоментуйте з погляду деонтологічних вимог до працівника Державної кримінально-виконавчої служби України.

Завдання № 18

1. Скласти професіограми персоналу пенітенціарних установ.

1.1. Розкрити організаційний аспект діяльності персоналу пенітенціарних установ.

1.2. Охарактеризувати комунікативний аспект діяльності персоналу пенітенціарних установ.

1.3. Розкрити психологічний аспект діяльності персоналу пенітенціарних установ.

1.4. Охарактеризувати посвідчувальний аспект діяльності персоналу пенітенціарних установ.

Професіограма співробітника пенітенціарних установ

Організаційний аспект діяльності	
Комунікативний аспект діяльності	
Психологічний аспект діяльності	
Посвідчувальний аспект діяльності	

Нормативно-правові акти:

1. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства від 1 жовтня 1988 р. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*: Адвокатура в Україні. 2000. № 1.

2. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.

3. Положення про Міністерство внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів України № 878 від 28 жовтня 2015 року. *Офіційний вісник України*. 2015. № 89. С. 43. Ст. 2972.

4. Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 570 від 06.07.2017 року. *Офіційний вісник України*. 2017. № 72. С. 65. Ст. 2212.

5. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 року 09 червня 2017 року зі змінами затвердженими З'їздом адвокатів України 2019 року 15 лютого 2019 року. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2019-03-15-pravila-2019_5cb72d3191e0e.pdf.
6. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. ст. 282.
7. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 7-8. Ст. 50.
8. Про День юриста: Указ Президента України від 16 вересня 1997 року № 1022/97. *Урядовий кур'єр*. 1997.
9. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 6. ст. 55.
10. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 11. Ст. 50.
11. Про дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15 березня 2018 р. № 2337-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 29. Ст. 233.
12. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України; Порядок від 22.02.2012 № 296/5. *Офіційний вісник України*. 2012. № 17. С.66. Ст. 632.
13. Про затвердження Правил професійної етики нотаріусів України: Наказ Міністерства юстиції України; Правила від 04.10.2013 № 2104/5. *Офіційний вісник України*. 2013. №82. С. 580. Ст. 3070.
14. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
15. Про Національну програму правової освіти населення: Указ Президента України від 18 жовтня 2001 року № 992/2001. *Офіційний вісник України*. 2001. № 43. Ст. 1921.
16. Про незалежність судової влади: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 13.06.2007 № 8. *Вісник господарського судочинства*. 2007. № 4. С. 6.
17. Про нотаріат: Закон України від від 02.09.1993 № 3425-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993, № 39, ст.383.
18. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. ст. 303.
19. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ МОН України, Вимоги від 23.09.2019 № 1220. *Офіційний вісник України*. 2019. № 81. С. 65. Ст. 2780.
20. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 29. ст.535.
21. Про порядок складення присяги судді особою, вперше призначеним на посаду: Указ Президента України від 06.04.2011 № 380/2011. *Офіційний вісник України*. 2011. №28. С.30. Ст. 1158.
22. Про прокуратуру: Закон України від Закон України від 14.10.2014 № 1697 –VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015, № 2-3, ст.12.
23. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. ст. 382.

24. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 31. ст.545.
25. Інструкція з організації діяльності дільничних офіцерів поліції. Затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>.
26. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні. Затверджена наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>.
27. Наказ МВС України від 06.07.2017 № 570. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>.
28. Наказ Міністерства внутрішніх справ від 07.07.2017 № 577. Про організацію службової діяльності поліції охорони з питань забезпечення фізичної охорони об'єктів. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0989-17#top>
29. Наказ Національної поліції України від 01.04.2020. Про внесення змін до Положення про Департамент патрульної поліції. URL <http://patrol.police.gov.ua/faq/normatyvno-pravova-baza-diyalnosti-patrolnoyi-politsiyi/>
30. Положення про Департамент з питань виконання кримінальних покарань. Затверджено наказом Міністерства юстиції України 21 грудня 2020 р. № 4403/5. URL <https://kvs.gov.ua/important-info/for-public/>
31. Положення про Національну поліцію. Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>.
32. Про Державну кримінально-виконавчу службу України. Закон України від 23 червня 2005 року. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15#Text>
33. Про оперативно-розшукову діяльність. Закон України від 18 лютого 1992 року. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>

Навчальна та наукова література:

1. Бандурка О.М. Професійна етика працівників органів внутрішніх справ: Підручник. Харків: Вид-во НУВС, 2001. 220 с.
2. Билиця І.О. Дотримання прокурорами етичних правил поведінки як передумова підвищення рівня довіри громадян до органів прокуратури. *Правове життя сучасної України: матеріали Міжнар. наук.- практ. конф.* (м. Одеса, 16-17 травня 2013 р.). Т. 2 / відп. за випуск д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін; Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2013. С. 245-247.
3. Брус І. Виховний вплив прокурора в системі кримінальної юстиції. *Вісник Національної академії прокуратури України 2017*. № 2(48). С. 114-119.
4. Ведерніков Ю.А., Кульбач С.О., Кучук А.М. Юридична деонтологія: навч посіб. для студ. вищих навч. закл. Дніпропетровськ, 2011. 205 с.
5. Власенко Д. В. Сучасні проблеми реформування Національної поліції України. *Приватне та публічне право*. 2017. № 3. С. 148-152.

6. Войтюк М.В., Голобородько Д. В. Роль органів Національної поліції при забезпеченні публічної безпеки та порядку. *Актуальні питання забезпечення публічного порядку та безпеки в сучасних умовах: вітчизняний та міжнародний досвід*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 17 листоп. 2017 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 306 с. С. 247-250.
7. Гапотій В.Д. Юридична деонтологія: навчальний посібник В.Д. Гапотій, О.Г. Мінкова. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. 146 с.
8. Глуховець В. А. Вплив світових стандартів на сучасний статус поліцейського в Україні. *Право і суспільство*. 2016. №2. С.114 – 120.
9. Кобзар О. Ф. Поліцейська діяльність в Україні: адміністративно-правовий аспект: монографія. О. Ф. Кобзар. Харків; Дніпропетровськ: Панов, 2015. 316 с.
10. Кравчук В. М. Громадськість у функціонуванні судової влади. *Юридична наука та практика: виклики сучасності*: збірник матеріалів Міжнародної юридичної науково-практичної конференції «Актуальна юриспруденція», м. Київ, 17 вересня 2015 року. Тези наукових доповідей. Київ, 2015. С. 34-41.
11. Курко М. Н. Поліція України (національна поліція): історіографія створення, стан законодавчого і ресурсного забезпечення та перспективи розвитку./ М. Н. Курко, П. Д. Біленчук, А. А. Ярмолюк. *Право.ua*. 2015. № 1. С. 21-28.
12. Лавренко Б. В. Щодо питання дисциплінарної відповідальності працівників органів прокуратури. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2016. № 22. С. 79-82.
13. Лисаченко Є. І. Міжнародні стандарти підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Вісник кримінального судочинства*. 2018. № 1. С. 162-169.
14. Макушев П. В. Щодо створення державної концепції в сфері реформування державної виконавчої служби. *Міжнародне та національне законодавство: способи удосконалення*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 1–2 квітня 2017 року). Дніпро: Дніпропетровський гуманітарний університет, 2017. С. 97-99.
15. Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку: зб. матеріалів наук.-практ. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2015. 192 с.
16. Новіков В.В., Чистоклетов Л.Г., Зрибнєв М.А, Алембець М.М. Застосування вогнепальної зброї працівниками міліції: Навч.-практ. Посібник / В.В. Новіков, Л.Г. Чистоклетов, М.А. Зрибнєв, М.М. Алембець. Львів, 1998. 165 с.
17. Нотаріуси ЄС обговорили актуальні загрози для професії. *Нотаріат України*. 2017. № 1-2 (25). URL: http://npu.in.ua/uploads/files/user_2147483647/Docs/journal/NU-23-05-17- WEB.pdf.
18. Петришин О. В., Зінченко О. В. Юридична деонтологія : посіб. для підгот. до заліків та іспитів. Харків : Право, 2018. 84 с.
19. Плуталова О. Г. Якість професійної освіти кадрів органів прокуратури як мета державного управління в цій сфері. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 1 (20). С. 167 – 174.
20. Семененко Б. В. Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект. *Часопис Національного університету Острозька академія*». Серія «Право2. 2017. №2 (16).
21. Сухонос В.В. Правовий статус прокурора в системі органів державної влади України. *Правові горизонти*. 2018. Вип. 10 (23). С. 85-91.

Для нотаток:

Навчальне видання

**Боняк В. О.
Саксонов В. Б.
Селіхов Д. А.
Завгородня Ю. С.
Жеглінська Т. О.
Олійник Ю. В.**

ПОЛІЦЕЙСЬКА ДЕОНТОЛОГІЯ

***Методичні рекомендації для самостійної
та індивідуальної роботи***

Редактори, оригінал-макет – *Є. В. Коваленко-Марченкова, А. В. Самотуга*

Підп. до друку 26.10.2022. Формат 60x84/16. Друк – трафаретний, цифровий.
Гарнітура – Times. Ум.-друк. арк. 5,01. Обл.-вид. арк. 5,38.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, rrv_vonr@dduvs.in.ua